

GLASILO

Elkroj

ELKROJ d.d., Mozirje
LETNIK XXI, številka 1, junij 2000

IZ VSEBINE:

- ZDRUŽEVANJE IN POVEZOVANJE JE NUJNOST
- SKLAD GT - PODELITEV V ELKROJU
- DRUGA OBNOVITVENA PRESOJA JE ZA NAMI
- "20 KLJUČEV" IN ELKROJ
- RAZVOJNO RAZISKOVALNA ENOTA
- AKTUALNI DOGODKI V ELKROJU
- SAMI SMO ODGOVORNI ZA NAŠO PRIHODNOST

Elkroj

ZDRUŽEVANJE IN POVEZOVANJE V TEKSTILNI PANOJI JE NUJNO

*Predsednica uprave Elkroja
Marija Vrtačnik je pobudnik
povezovanja*

1999 in na prvih sestankih je sodelovalo 14 predstavnikov. Prva finančna sredstva za te aktivnosti je namenilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Prvi tak sestanek je bil strateško izobraževanje v Bohinju in je bil hkrati tudi seznanitev s povezovalnimi dogajanjem v svetu ter hkrati tudi analiza tržnega in ekonomskega stanja doma. Izoblikovala so se vprašanja: Zakaj, Kdo in Kako?

Tako so se prvi v novembru 1999 povezali in ustanovili tehnološki center »predilci«, v decembru 1999 »metražerji-proizvajalci tkanin« in marca 2000 tudi »konfekcionarji«. Ustanovili so Zavod IRCKON – Industrijski razvojni center za konfekcijsko industrijo, s sedežem v Regionalni razvojni agenciji Celje. Zavod je ustanovilo 17 slovenskih konfekcionerjev: Aidi, Almira, Beti, Elkroj, IKA, Komet, Kors, Kroj, Labod, MIK, Mont, Pik, Rašica, Scala Zarja, Triglav, Trikon in Univerzale, skupaj s Slovensko razvojno družbo, od koder izhaja tudi v.d. direktor Zdenko Vižintin.

Konfekcijska podjetja so se povezala zaradi

povečanja konkurenčnih sposobnosti celotne skupine in posameznega podjetja s konkretnimi cilji:

- Povečanje prometa na zaposlenega
- Povečanje dodane vrednosti na zaposlenega
- Povečanje izvoza in prodaje nasploh
- Učinkovitejše izrabe razpoložljivih virov
- Združevanje lastnih in tujih virov
- Povečanje informiranja

Povezovanje podjetij poteka po horizontalnem, v nadaljevanju pa na vertikalnem nivoju, predvsem v procesu verige, po možnosti tudi s tujimi podjetji s ciljem internacionalizacije.

Program povezovanja, dogovorjen v strateških delavnicah, delovnih skupinah in neštetihih srečanjih vodstev podjetij vsebuje naslednje projekte:

1. Programsko povezovanje z vidika organizacije, trženja, tehnologije, proizvodnje financiranja, ki definirajo nadaljnji razvoj po programih.
2. Skupen nastop na sejmih, ki je najhitreje uresničljiv v istem prostoru pod različnimi blagovnimi znamkami, v nadaljevanju je predvidena nadgradnja s kreativnimi elementi, ki bodo omogočili prepoznavnost skupine podjetij in kasneje blagovne znamke.
3. Modna blagovna znamka je projekt, ki bo združevala podjetja v skupno izdelani kolekciji v višjem cenovnem razredu. Vključuje trženjske raziskave, pozicioniranje in določanje koncepta blagovne znamke ter prodor na tuje trge.
4. Celovita kakovost, ki temelji na dejavniku uspešnosti in izhodišču poslovnih sprememb v podjetju. To je orodje, ki omogoča vitko proizvodnjo ter enotno osnovo za skupno povezovanje.
5. Izobraževanje z učno delavnico z namenom ciljnega usposabljanja in izobraževanja zaposlenih.
6. Skupen razvoj je projekt s ciljem znižanja stroškov prek povezovanja razvojnih izdelkov. Projekt vključuje tehnološko posodobitev

razvojnih centrov ter koordiniranje le teh po posameznih programih.

7. Skupni distribucijski kanali s postavitvijo mreže prodajnih poti na strateško pomembnih področjih, s prioriteto na domačem trgu in nato še v tujini.
8. Skupna nabava s ciljem zmanjševanja stroškov, števila surovin in dobaviteljev, z vzpostavitvijo skupnega informacijskega sistema za nabavo in planiranje.
9. Ekologija naj bi vključevala raziskovalne skupine v podjetjih in zunanje institucije z namenom, da uskladi ekološko kakovost izdelkov z zahtevami trga in zakonsko regulativo.

Program sodelovanja je izredno zahteven in obširen, vendar z določitvijo prioritetenih nalog in metodičnim strokovnim delom, vsekakor pa z

veliko mero medsebojnega zaupanja v sami interesni skupini je učinkovitost in uspeh povezovanja uresničljiv in zagotovljen.

To so že dokazala tekstilna podjetja v svetu, kot so npr. Emilia Ronamgna že pred 25 leti, Danska konec 80 let, programom povezovanja pa sledijo Anglija, ZDA, Kanada, Avstralija...

V Sloveniji je recept že preizkušen in sicer na lastninsko kapitalski osnovi se povezuje trgovina, proizvodnja ...

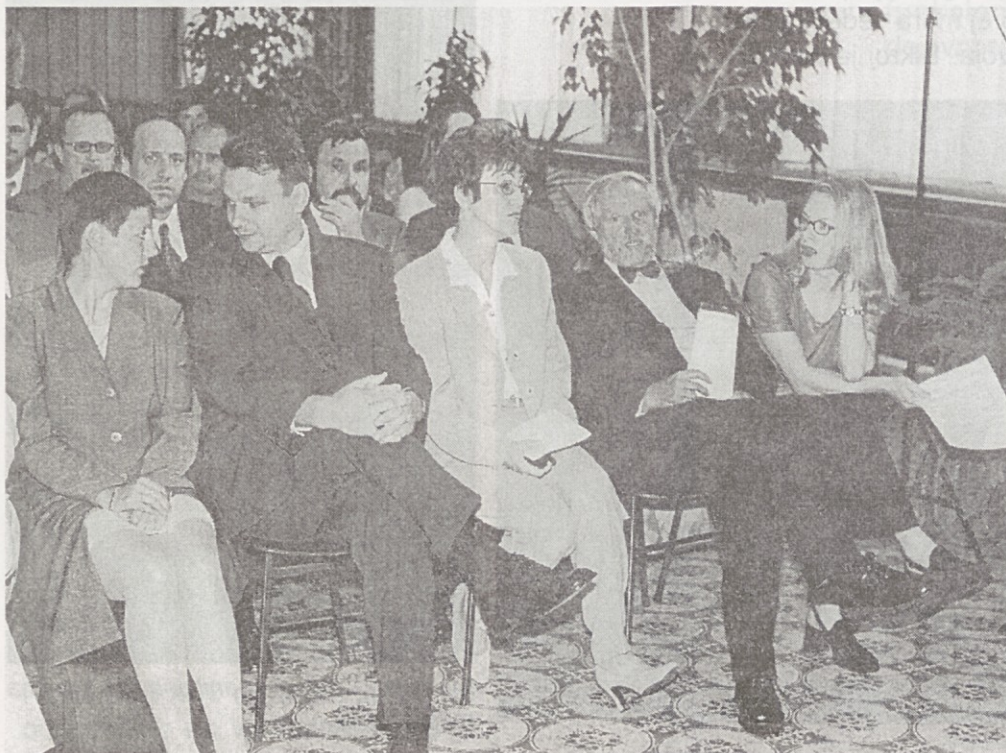
Povezovanje konfektionerjev je dejansko ekonomska nuja, pa vendar so skupni nastopi na trgu že poznani, kot so modne revije, sejmi, prodajni prostori ... Prav je, da te posamične nastope razširimo, konkretiziramo, učinkovito operacionaliziramo in povežemo v interesno skupino. To pa je IRCKON z določljivimi nalogami in strateškimi cilji – **skupaj smo močnejši.**

Marija Vrtačnik

SKLAD GT in ELKROJ

Včeraj 7. junija ob 11. uri je bila v Elkroju izjemno prijazna slovesnost, kjer je častni predsednik sklada, Marjan PODOBNIK skupno z Bredo Papež Brezovar, predstavnico generalnega donatorja Tobačne iz Ljubljane, podelil 33. prizadevnim dijakom in študentom iz gostinsko-turistične smeri izobraževalnega programa, kot darilo ob koncu šolskega leta, prelepa Elkrojeva oblačila.

Visoke goste, ki so se prireditve udeležili, je pozdravil predsednik Sklada GT Josip Jesih. Predsednica uprave Elkroja, Marija Vrtačnik je predstavila Elkroj in čestitala dijakom in pobudnikom za ustanovitev sklada. Čestitki se je pridružil tudi državni sekretar za turizem, Tomaž Zajc.

Elkroj

ČASTNI gostje od leve proti desni: predstavnica Tobačne Breda Papež Brezovar, častni predsednik Marjan Podobnik, predsednica uprave Marija Vrtačnik, predsednik sklada Josip Jesih in simpatična voditeljica Tadeja

Prelepo so zazvene pesmi operne pevke Bernarde Radovan ob spremljavi priznanega pianista Aleša Škrinjarja.

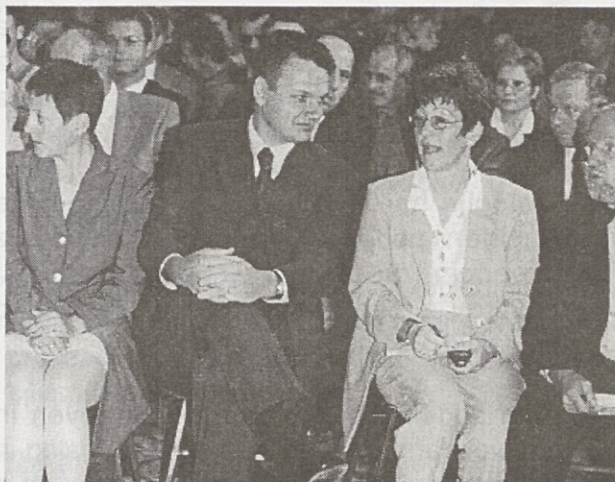
Vsa zahvala seveda gre tudi dijakom in ravnateljici Srednje gostinske šole iz Velenja ge. Mateji Klemenčič za postrežbo in Turističnemu društvu z Rečice ob Savinji, ki je pomagalo urediti jedilnico v prazničen prostor.

Prelep trenutek... podelitev daril - Elkrojevih oblačil

Zahvala vsem, ki so izkazali zaupanje Elkroju in se udeležili tega prijetnega druženja, saj so bili vsi navzoči vsak zase in vsi skupaj za celotno Slovenijo izjemnega pomena.

Vera Pečnik

Podpredsednik vlade, Marjan Podobnik in predsednica uprave Elkroja Marija Vrtačnik

ELKROJ NA SVOJEM V CELJU IN V VELENJU

Predsednica uprave Elkroja, Marija VRTAČNIK, je v nagovoru gostom, ki so se v izjemno velikem številu udeležili otvoritve Elkrojeve trgovine v Celju, na Miklošičevi 5, dne 17. februarja 2000 in v Velenju, v I. nadstopju Nakupovalnega centra, dne 18. maja 2000, poudarila predvsem pomembnost »odpiranja« lastnih trgovin, kar povzemamo:

Vsako podjetje pri poslovanju ugotavlja pozitivne in negativne cikle, toda najprej mora vedeti jasne cilje, strategijo in vizijo razvoja. Elkroj je navečji

specializiran proizvajalec hlač v Sloveniji, ki ima 600 zaposlenih, od tega 94 % žensk, ki so povprečno stare 33 let, ki proizvedejo letno več kot 700.000 komadov hlač. Predsednica je poudarila, da je Elkroj tržna situacija prisilila, da prodaja izdelke direktno potrošniku, saj se slovenska trgovina zelo selekcionira s

V času otvoritve v Velenju - predsednica uprave Marija Vrtačnik, župan Velenja Srečko Meh in vodja komercialnega sektorja Elkroja, Leon Pekošak

Elkroj je v Celju naznanil prihod s svojima maskotama

povezovanjem, lastniškimi prevzemi, predvsem pa z zelo liberalnim uvozom konfekcijskega blaga. To pa ni nič novega, saj poznamo BENETON, ESCADO, STEFANEL, MAX MARO...

Poleg lastnih blagovnih znamk kot so CARIER, ELKROJ BASIC, CASUAL in DELMOD pa Elkroj

ponuja tudi izdelke Laboda, Svilanita, Almiré..... Cilj Elkroja je, da obleče žensko ali moškega v celoti, združevati in povezovati se, se dogovarjati, obvladovati stroške in poslovanje ter zadovoljiti v celoti kočnega kupca, ki bo vedno kupoval le moden, uporaben, zanimiv in kakovosten proizvod.

BENCHMARKING

Kontinuiran proces izboljšav podjetja je v našo sredino v začetku leta 2000 prinesel nov projekt imenovan "benchmarking". Ker je od takrat minilo že več mesecev bom v tem uvodnem delu malce obnovila, kaj projekt benchmarking, poleg ogledov v drugih podjetjih, zahteva od nas.

Elkroj je tudi v poznih popoldanskih urah učeče se podjetje

Benchmarking lahko iz angleščine prevedemo tudi kot primerjalne analize.

Te metode se naglo razvijajo in uporabljajo v praktično vseh modelih ocenjevanja kakovosti. Iskanje podatkov o »najboljši praksi« je zamudno in drago opravilo, vendar je s stališča ugotavljanja razvojnih ciljev organizacije zelo pomembno. Omogoča presojanje ciljev, ki so jih drugi že dosegli, kar pomeni, da gre za realne cilje, ki jih je mogoče, če ne celo nujno doseči.

Pri tem je potrebno poudariti, da ti cilji niso omejeni na izdelkovne izide, razširjeni so na procese, ki te rezultate omogočajo.

Naša naloga v organizaciji je, da odgovorimo na vprašanje, kako je

to uspelo drugim in nato - kako bomo te cilje dosegli sami.

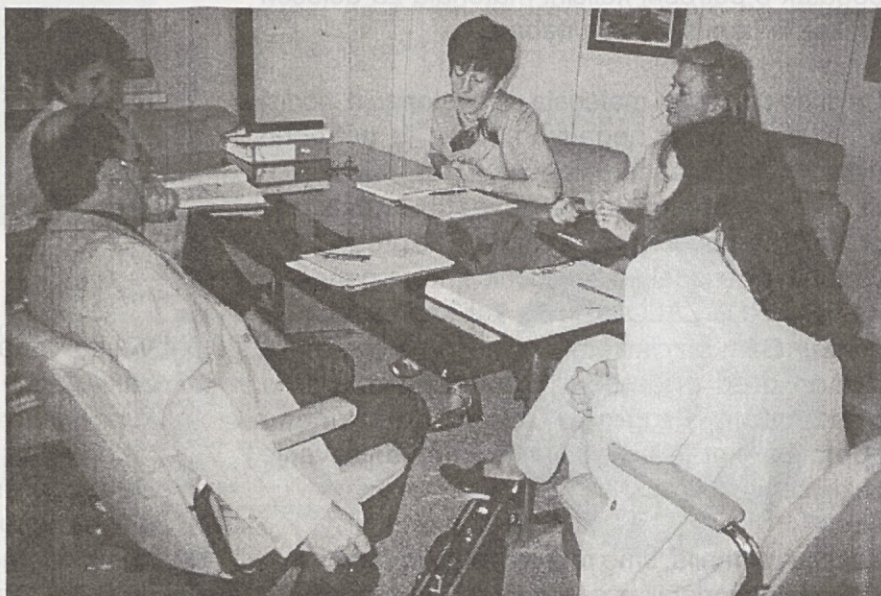
Ta metoda da zanesljive rezultate na področju marketinga, tehničnih področjih, področjih cen, razvojnih načrtov in podobno. Ta pristop omogoča tudi izmenjavo znanja o načinu pridobivanja potrebnega znanja in izkustev.

Benchmarking lahko določimo tudi kot »primerjanje lastne učinkovitosti s tisto, ki jo dosegajo najboljša podjetja, določanje kako najboljša podjetja dosegajo to raven učinkovitosti in uporabljanje te informacije kot osnove za določanje lastnih ciljev, strategij in izvedbe.«

Dr. Ferk nas je o pomenu in načinu izvajanja benchmarkinga poučil in nam v pomoč podal osnovna pravila za izvajanje projekta, zato jih bom tudi na kratko obnovila.

Benchmarking lahko izvajamo na različnih nivojih:

- n interni (primerjave v svoji organizaciji)
- n externi (primerjave enakih dejavnosti pri konkurentih)
- n funkcionalni (primerjave enakih dejavnosti v različnih panogah)

Vedno in povsod spremljajo najboljše

Projekt benchmarkinga se sestoji iz 5 faz:

1. Objekt benchmarkinga (določitev teme)
2. Identifikacija partnerja (iskanje podjetja in vzpostavitev kontakta z njim, za izvajanje)
3. Pridobitev informacij (način izvajanja)
4. Analiza informacijskega materiala (primerjava podjetij ter definicija izboljšav)
5. Vpeljava in rezultati (primerjava s planom podjetja, časovni termin izvedbe in kontrola)

V mesecu februarju smo začeli z izvajanjem tega

projekta. Najprej smo si določili teme, nato pa na podlagi analitične delitve še nivoje oziroma področja, kjer bomo benchmarking izvajali. Kot nam je znano je projekt sedaj v tretji fazi izvajanja, saj si z ogledom in strokovnim posvetom v različnih podjetjih pridobivamo informacije v podjetjih po Sloveniji.

Ta del bo kmalu za nami, o poteku izvajanja "benchmarkinga" pri nas bomo več izvedeli v naslednji številki glasila.

Brigita Jerovčnik

RAČUNALNIŠKI PROGRAMI V PRODAJI

Sestavni in pomembni del prodaje je razpis komercialnega naloga. To je razpis oziroma naročilo potrebnih količin za proizvodnjo. Razpis komercialnega naloga je bil izveden na osnovi zaključenih količin in po izdelani barvni karti.

Ob zaključku starega leta, v prehodu v novo tisočletje, pa je naša prodaja bogatejša za nekaj novih računalniških programov.

Po končanem spomladanskem zaključevanju kolekcije jesen/zima 2000 je bil potreben vnos zaključenih količin po artiklih, velikostnih lestvicah, velikostih in barvah v računalnik glede na kupce z delitvijo po prejemnikih.

Za vsak artikel v kreaciji izdelajo predkalkulacijo, v pripravi dela pa sestavnico. Sledi prenos zaključenih artiklov na osnovi podkalkulacije in sestavnice v komercialni nalog. S prenosom zaključenih količin v komercialni nalog dobimo tudi podatek o potrebni količini materiala za določen artikel, ki nam službi pri nabavi.

Če pride pri nabavi materiala do odstopanja, bodisi v pozitivno oz. v negativno smer, je potrebno ustrezno korigirati in urediti že same zaključnice in o morebitnem stornu obvestiti kupca, mu ponuditi kaj podobnega. V primeru, ko gre za višek materiala, se izdelajo zaključnice, ki se nanašajo na »ELKROJ ZALOGA«. Te količine so v prosti prodaji. Sam razpis komercialnega naloga pa se izvede pred pričetkom delovnega naloga v proizvodnji. Program omogoča določene popravke, kot je povečevanje in zmanjševanje zaključenih količin.

Kot sem omenila, smo razpisovanje komercialnih nalogov posodobili in s tem pridobili na času.

Računalniška tehnika omogoča vse

Veliko časa pa nam vzame pisanje dobavnic zaključenih artiklov, oziroma dispečiranje po kupcih z delitvijo po prejemnikih.

Dogovorili smo se, da bi morali tudi na tem področju posodobiti računalniški program. Razmišljamo o avtomatskem dispečiranju, kar pomeni, da bi izhajali iz zaključnic, kot pri

komercialnem nalogu. Prioritetna stvar pri tem pa bi bili v celoti pravočasno zaključeni artikli. Prepričana sem, da nam bo to uspelo.

Okvirno povedano bi šlo za nekakšen prenos zaključenih količin na dobavnico po artiklih, velikostih in barvah glede na kupca z delitvijo po prejemnikih.

Prizadevamo si tudi, da bi zaloge v skladišču gotovih izdelkov spremljali po barvah. Prednost tega je večja točnost vodenja zalog in takojšnja ter natančna informiranost kupca.

Prvo in zadnje pravilo prodaje je še vedno zadovoljstvo kupca oz. KUPEC JE KRALJ.

Iva BITENC

UVEDBA SISTEMA "20 KLJUČEV" V PODJETJU ELKROJ

Sistem stalnih izboljšav je vsem v podjetju poznan že več let. Z njim smo začeli leta 1994, ko smo pridobili certifikat za kakovost ISO 9001, nadaljevali pa s COPP - celovitim optimiranjem podjetniških procesov, pod vodstvom dr. Ferk-a. Rezultati teh dveh procesov so bili pozitivni, ker pa na lovorikah ne moremo počivati, je pred nami nov proces, ki bo z našo voljo in pomočjo, podjetju omogočil še večjo uspešnost tudi v prihodnosti. Seveda so bili »vmes« še programi PHARE, TAM in EDO, Analiza poslovnih procesov, CDA, AA, Benchmarking, ki smo jih uspešno realizirali.

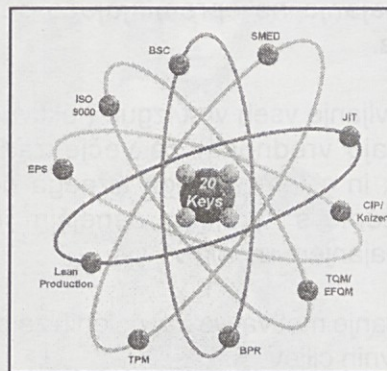
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti je z namenom, da bi povečalo konkurenčnost slovenskega gospodarstva, v januarju objavilo razpis za uvedbo sistema »20 ključev« v slovenska podjetja. Med mnogimi podjetji, ki so se prijavila na ta razpis jih je bilo izbranih 15, med njimi tudi naše. Mislim, da nam je lahko v ponos, da smo bili za ta projekt izbrani kot edino konfekcijsko podjetje v Sloveniji.

Razlogov za odločitev uvajanja sistema 20 ključev v poslovanje podjetja je mnogo. Naštela jih bom le nekaj, zaradi katerih so se mnoga svetovno uspešna podjetja odločila ravno za ta projekt:

- razvoj podjetja
- povečanje produktivnosti in kakovosti
- skrajšanje dobavnih rokov
- zmanjšanje stroškov
- postati bolj fleksibilni in prilagodljivi na spremembe na trgu
- zadovoljitev strank
- osredotočenje na izboljšave
- uporabljanje celovitega sistema pri doseganju izboljšav,...

Program 20 ključev je celovit sistem izboljšav, ki vključuje vse iniciative, ki jih

podjetja danes uporabljajo (torej ni le ena od trenutnih »muh«) in je povezan z ostalimi sistemi na način, ki ga najlažje prikažemo s solarnim sistemom:

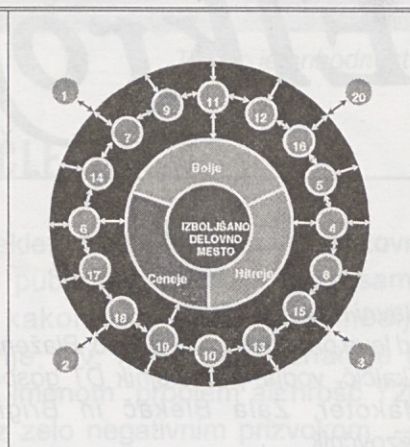

Kot pove že samo ime je projekt sestavljen iz 20 ključev oziroma področij, ki bodo zajeli celo podjetje.

Pristop 20 ključev poudarja, da izboljšava na enem področju vpliva na vsa druga področja in vsak ključ deluje kot podpora drugim ključem, torej pozitivni učinki na enem področju vplivajo na druga področja v podjetju.

Vseh 20 ključev in povezavo med njimi lahko prikažemo z naslednjo shemo.

- Čiščenje in organiziranje
- Organizacija sistema/vodenje s cilji
- Aktivnosti v delovnih skupinah
- Zmanjšanje medfaznih zalog
- Zmanjšanje časov nastavitve
- Vrednotna analiza delovnih postopkov
- Proizvodnja brez nadzora
- Povezava proizvodnih procesov
- Vzdrževanje strojev in opreme
- Organizacija delovnega časa
- Sistem zagotavljanja kakovosti
- Odnosi z dobavitelji
- Odpravljanje vseh izgub
- Spodbujanje zaposlenih k izboljšavam
- Širjenje usposobljenosti zaposlenih
- Planiranje proizvodnje
- Nadzor učinkovitosti
- Računalniška podpora poslovanju
- Varčevanje z energijo in materiali
- Obvladovanje vodilnih tehnologij

Temeljni metode 20 ključev so ključi 1, 2, 3 in 20. Ti ključi pospešujejo rast in razvoj ostalih 16 ključev, ki povratno vplivajo na temeljne ključe. Shema ponazarja moč 20-ih ključev in ima za posledico izboljšanje delovnih pogojev v podjetju. S tem se vzpostavijo na delovnem mestu prijetne razmere za delo, brez nepotrebnih izgub, ki so usmerjene na potrebe kupcev. Uspešna povezava med ključi vpliva na kvaliteto na delu, ta pa seveda na izboljšanje produktivnosti, stroškovne učinkovitosti in dobavnih rokov.

Bistvo programa je doseči naslednje cilje:

- doseganje strateških ciljev podjetja
- sposobnost hitrega učenja in uvajanja novosti v poslovanje ter povečanje produktivnosti in fleksibilnosti celotne organizacije za hitrejše prilagajanje na spreminjajoče se zahteve tržišča.
- odpravljanje vseh vrst izgub (aktivnosti, ki ne dodajajo vrednosti) za večje zadovoljstvo strank in s tem večjega tržnega deleža. To dosežemo s hitrejšim, cenejšim in boljšim proizvodnjem izdelkov
- povečanje motivacije zaposlenih za doseganje poslovnih ciljev
- izboljšanje konkurenčnosti, profitabilnosti in dolgoročnega uspeha podjetja

Jasno je, da teh široko zastavljenih ciljev ne bomo dosegli v enem letu, zato je projekt sestavljen iz petih stopenj - za vsako stopnjo je potrebno eno leto.

1. stopnja: priprava in izobraževanje (1. leto)
2. stopnja: uvajanje metode (2. leto)
3. stopnja: napredovanje in globlja uporaba (3. leto)
4. stopnja: institucionalizacija in stabilizacija (4. leto)
5. stopnja: rast in ekspanzija (5. leto)

V tem prvem letu se na podlagi ocenjevanja izbere 3-5 ključev oziroma področij, ki v podjetju najbolj potrebujejo »pomoč« in se takoj začne z njihovim uvajanjem.

Ocenjevanje bomo na vseh področjih v podjetju izvedli sami - vsi mi zaposleni, seveda s pomočjo konzultantov projekta 20 ključev. Ocenjevanje je potrebno zato, da bomo točno vedeli na katerem nivoju se naše podjetje nahaja sedaj. Rezultati, ki jih bomo dosegali, se bodo namreč merili in ocenjevali in po določenem časovnem obdobju bomo natančno vedeli, kako smo pri posameznih ključih napredovali.

Za pomoč pri uvajanju 20 ključev je v mesecu aprilu v Ljubljani potekalo izobraževanje, ki smo se udeležile vodja projekta ga. Blaženka Tkalcíč ter Zala, Iva in Brigita. Seznanjene smo bile z metodami in načinom dela za uvedbo sistema v našem podjetju, bomo pa tudi stalna pomoč vsem zaposlenim v vseh stopnjah uvajanja.

V tem uvodnem delu sem samo opisala osnovne značilnosti tega projekta, uspešnost projekta pa je odvisna samo od nas - vseh zaposlenih. Z izvajanjem stalnih izboljšav na področju 20 ključev lahko namreč dosežemo nivo, ki bo primerljiv s svetovno najuspešnejšimi podjetji.

Brigita Jerovčnik

glavni nosilci projekta:

od leve proti desni: Iva Bitenc, Blaženka Tkalcíč, vodja, predstojnik DT gospod Makoter, Zala Blekač in Brigita Jezovčnik

NOVI NAČINI PRODAJE

Nakup po internetu. Da, niti po mleko ne bomo hodili več v trgovino. Nekaj TV reklam nas že sedaj obvešča, da lahko prav vse naročimo iz naslonjača.

Zanimanje za spletno prodajo oz. nakup preko interneta vsak dan raste. Seveda govorimo o Sloveniji. V lanskem letu se je prodaja povečala za 150 % oz. bi naj Slovenci v virtualnih-navideznih trgovinah porabili 500 mio tolarjev. Še vedno kaplja v morje proti razvitemu svetu, kjer posamezna podjetja dnevno iztržijo več kot 100 mio. DOLARJEV.

Dejstvo je, da je spletna trgovina trgovina prihodnosti. Kdor se ne prilagodi bo padel z vlaka. In ta drvi vedno hitreje, postaj za vstop pa je vedno manj.

Glavni elementi v spletni trgovini so štirje: obisk trgovine, nakup, plačilo in dostava. Da ne bo pomote, po računalniku seveda. Izdelke nabiramo v elektronsko košarico. Računalnik nam računa, koliko smo porabili denarja. Plačevanje je elektronsko. Vpišemo osebne podatke, naslov dostave in številko plačilne kartice (možno še z gotovino). Računalnik preveri naše stanje, odobri nakup in nam pošlje elektronski račun. Račun je obremenjen, ko je blago resnično dostavljeno. Za varnost podatkov in plačil poskrbijo posebni elektronski varnostni ključi, ki preprečujejo zlorabe.

V Sloveniji naj bi se z virtualno prodajo ukvajalo približno 200 trgovin. Najbolj obiskani sta Mladinska knjiga in Mercator.

In Elkroj. Če pogledamo po svetovnih spletnih straneh ugotovimo, da množica trgovcev nudi preko interneta tudi oblačila. Prevladujejo seveda športni izdelki. Manj je kakovostnih oblačil, kar pa je tudi razumljivo. Kljub temu kar nekaj ljudi kupuje

oblačila preko katalogov kot npr. Neckermann in interent je samo drugačna oblika nakupa.

Naša spletna stran na internetu zaenkrat nakupa še ne omogoča, čeprav to možnost v prihodnosti ne izključujemo. Kar nekaj artiklov v naši stalni klasični in športni ponudbi bi bilo mogoče prodajati tudi preko interneta.

Seveda kupci še vedno najbolj zaupajo v klasični način nakupa in tako bo še nekaj časa. Osebni pristop in pristni medsebojni odnosi s kupci pa tudi v času interneta pridobivajo na ceni.

Leon PEKOŠAK

Tudi to je prihodnost...

INFORMATIKA V TRETJEM TISOČLETJU

V predhodnem KROJU, ki je izšel celo v preteklem tisočletju, smo se seznanili z zadnjimi pripravami in aktivnostmi za pravilno delovanje računalniško podprtega informacijskega sistema Elkroj v letu 2000.

Problem delovanja informacijske tehnologije v letu

2000 je v preteklem 1999. letu doživel svetovne razsežnosti in publiciteto tako na ravni samih informatikov kakor tudi v različnih medijih (časopisi, revije, TV, radio ipd.). Znan je bil predvsem pod imenom "problem ali hrošč Y2K" (večkrat celo z zelo negativnim prizvokom – s

prizvokom grožnje o koncu sveta, o težavah v jedrskih in drugih elektrarnah ter pri distribuciji električne energije, zmeda na letališčih, v bančnem sistemu in podobno).

Ocenjuje se, da je bilo na našem planetu v odpravo tovrstnega problema vloženi več milijard dolarjev in ogromna količina dela.

Kljub temu, da se je občasno pojavil vtis, da se temu problemu posveča preveč pozornosti, da obstaja preveč skepticizma, celo strahu ter, da prihaja v različnih medijih do napihovanja razsežnosti, je prav ta negotovost povzročili, da so se izvedle vse potrebne aktivnosti za odpravo možnih in predvidljivih težav, ki bi jih "hrošč" lahko povzročil oziroma vplival na pravilno delovanje enostavnih kakor tudi kompleksno zasnovanih informacijskih sistemov.

Res pa je, da ni bilo možno vnaprej stoddostno simulirati oziroma predvideti popolnoma vseh situacij in problemov, ki bi lahko povzročile nepravilna delovanja ali odstopanja od pravilnega delovanja informacijskega sistema kot celote še posebno v primerih, ko je potrebno istočasno izvršiti prehod v leto 2000 na različnih računalniških platformah in v različnih informacijskih okoljih.

Pomembnost odprave opisanega problema Y2K (leto 2000) se odraža tudi v tem, da smo v podjetju Elkroj prejeli več zahtevkov tako od domačih kakor

tudi od tujih instituciji kjer je bilo potrebno opisati naše priprave na prehod v leto 2000 oziroma zagotoviti, da bo naš sistem deloval po ustaljenih normah in pravilih.

Ugotovimo lahko, da smo se v podjetju Elkroj na prehod v leto 2000 dobro pripravili, saj razen manjših težav, ki smo jih hitro in ažurno odpravili uporabniki niso imeli nobenih večjih težav pri svojem delu oziroma uporabi informacijske tehnologije ne glede na to ali gre za pravilno delovanje računalniške strojne, systemske ali aplikativne programske opreme. Zato ocenjujemo, da zaradi "problema leta 2000" podjetje Elkroj ni utrpelo nikakršne poslovne škode.

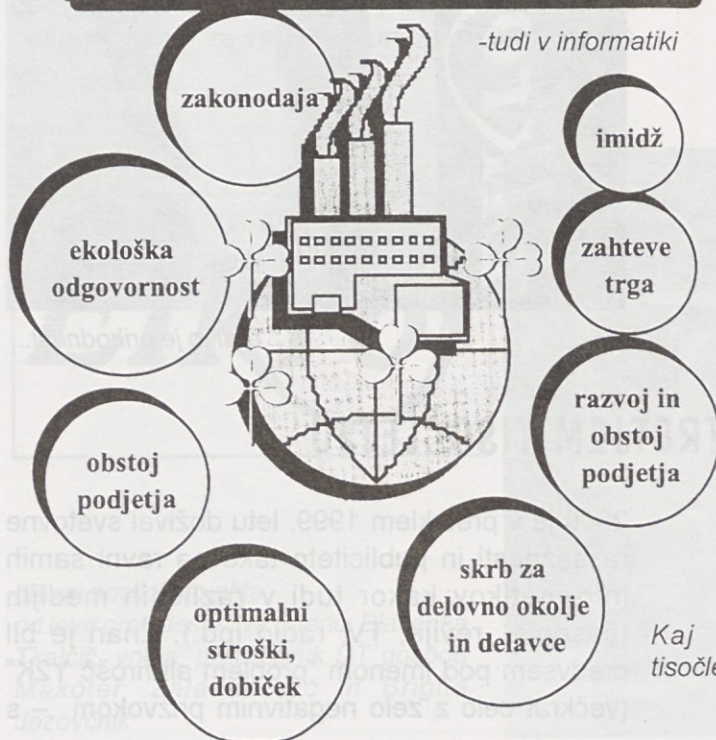
V sedanjem času moramo predvsem zagotavljati čimbolj optimalne pogoje za nemoteno delovanje informacijske tehnologije in uporabo obstoječe programske opreme, kar pa postaja problematično, saj nekateri deli informacijskega sistema, kljub vzdrževalnim posegom in nastavitvam sistemskih parametrov ne delujejo vedno optimalno, saj prihaja do preobremenjenosti tako z velikim številom procesov kakor tudi z velikim številom uporabnikov, ki je zaenkrat maksimirano na 32 istočasnih uporabnikov, vendar se vedno pogosteje pojavljajo uporabniške zahteve po hkratnem dostopu večjega števila letih, kar bo povzročilo potrebo po nabavi dodatnih licenc tudi na nivoju operacijskega sistema.

Pri svojem delu se srečujemo tudi z drugimi problemi in težavami, ki pa jih skušamo reševati čimbolj ažurno ter s tem omogočiti kakovostne delovne pogoje oziroma možnosti vsem neposrednim uporabnikom računalniške opreme. Vsekakor je bila v preteklosti in to velja tudi za prihodnost, za uspešno in kvalitetno delovanje informacijskega sistema Elkroj potrebna velika sinergija vseh sodelujočih na različnih ravneh od vodstva podjetja, preko oddelka informatike do neposrednih uporabnikov, ki jo bo potrebno usklajevati še vnaprej tako pri realizaciji projektov v razvoju kakor tistih, ki so že načrtovani na nivoju idejnih projektov in rešitev ter bodo zagotovili visoko stopnjo informatizacije procesov vseh poslovnih funkcij podjetja Elkroj.

Vaši AOP-jevci

Kaj bo v tretjem tisočletju???

Razlogi za varstvo okolja v podjetju

NAŠ BLAGOVNI IZVOZ

Delo na izvozu je prijetno posebno ...

Na osnovi gibanja prodaje bi lahko celotno prodajo razdelil na dva dela:

Prvi del so tržišča, kjer se prodaja neposredno, v lastni režiji in se količinsko prodaja povečuje. To so dežele Avstrija, Danska, Belgija in v zadnjem času tudi Norveška in Nemčija. Pomemben trg je tudi izdelovanje uniform za kupca iz Belgije. Drugi del pa so trgi, kjer prodaja ne raste po pričakovanjih.

Možna obrazložitev za slabo prodajo na češkem trgu je, da tu vladajo slabe gospodarske razmere in zelo nizka kupna moč. Naši cenejši izdelki so v primerjavi s češkimi proizvajalci še vedno zelo dragi, za visoke cene pa nimamo priznane in poznane blagovne znamke.

Kupce na teh območjih obiskujemo in kontaktiramo sami, kar predstavlja predvsem bistveno večjo prilagodljivost (fleksibilnost), kot če prodaja poteka preko tretje osebe – zastopnika.

Prilagodljivost vidim v smislu, da kot neposredni proizvajalec lahko takoj vplivam na izbiro osnovne tkanine in pomožnih materialov (vem, kaj je na razpolago v skladišču ali pa pri naših dobaviteljih),

ter na našo proizvodnjo oz. proizvodnjo pri naših kooperantih. Ravno na osnovi takšnega ravnanja je bilo v zadnjih dveh sezonah pridobljeno kar nekaj novih kupcev.

Tipičen primer pridobitve naročil zaradi izredne prilagodljivosti je izvoz poslovnih uniform za kupca iz Belgije. Količine iz sezone v sezono rastejo, dosegamo ugodne cene in nudimo kupcu ne samo izdelke, ki jih lahko sami proizvajamo, pač pa tudi druge kose oblačil, ki jih za nas delajo kooperanti. Kupec je ukinil svojo manjšo proizvodnjo v Belgiji in celoten servis je prevzel Schlicht&Eigen GmbH.

Dodatno ima pri tem velik vpliv cena izdelkov. V primeru, da je prodaja organizirana preko zastopnika, imamo višje cene. Naši izdelki so tako cenovno občutljivi, da že pri majhnem povečanju cen nimamo več prav velikih možnosti na trgu. V tem primeru se cenovno že tako približamo nekaterim bistveno večjim in renomiranim proizvajalcem hlač v Evropi, da razlika v ceni ni več velika. To pa pomeni za našega kupca, da rajši kupuje malo dražje, vendar poznane blagovne znamke.

Nizozemski trg je tukaj potrebno še posebej izpostaviti. Naš zastopnik zastopa poleg naših hlač še dve drugi podjetji (moške suknjiče in obleke ter pletenine) in ni odvisen pri svoji prodaji samo od nas. Vpliv na izbiro materialov in proizvodnjo ima posredno in cenovno je dražji.

Na Irskem in v Češki Republiki prodajamo preko zastopništva (agenture), kar predstavlja dodaten strošek, ki je vračunan v ceni. Bistven dejavnik za manjše angažiranje na tem trgu je tudi izredno slabo plačevanje kupcev. Tako na Irskem kot na Češkem je plačilna disciplina zelo slaba.

Prodaja Delmoda v Sloveniji in na Hrvaškem raste nepričakovano dobro in je že preseгла prvotno planirane količine. Vzrok za to je ustreznost kolekcije za naše trge in vse večja cenovna sprejemljivost. Cene se namreč zaradi postopnega zmanjševanja carin nižajo za razliko od ostalih, predvsem slovenskih dobaviteljev.

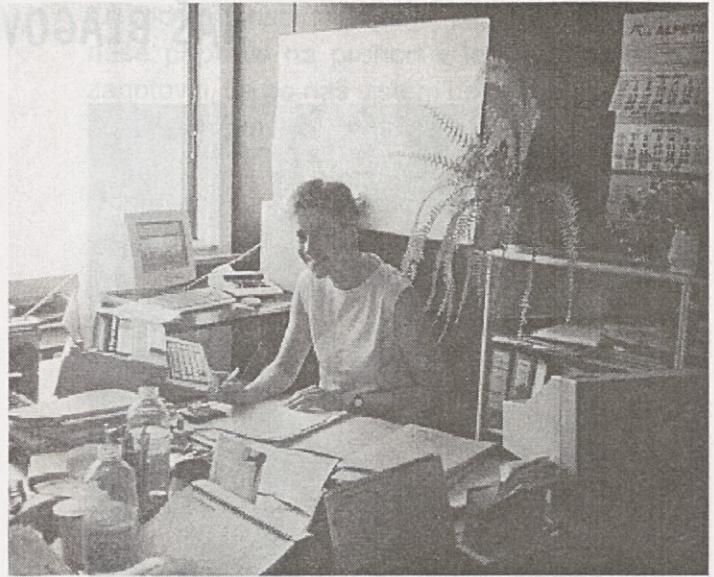
Pri takšni dinamiki v letu bo prodaja Delmoda predstavljala že več kot 10 % celotnega prometa Elkroja.

V sezoni jesen/zima 2000 smo kot zastopnik

danske firme Belika pričeli s poskusno prodajo moških pletenin na slovenskem in hrvaškem trgu. Dobavitelja smo izbirali na osnovi ustreznosti njegove kolekcije na našo kolekcijo hlač (tako po stilu, kot tudi cenovno). Prodaja je bila organizirana relativno kratek čas, ponujena kolekcija ni bila popolna zaradi pomanjkanja časa, kupci niso bili o tem vnaprej obveščeni. Dosežen je bil zelo ugoden rezultat prodaje. Zaključevali so skoraj vsi naši kupci, vendar manjše količine, kot poskusna naročila. Ponujene pletenine so bile ocenjene zelo pozitivno in pričakujem zelo ugoden razvoj prodaje v prihodnosti.

Boštjan ERJAVEC

... če pripravljamo izpit za pooblaščenega izvoznika

II. OBNOVITVENA PRESOJA JE ZA NAMI

"Gospa Breda, ali je res tako kot je napisano? Preverimo!" je rekel magister Anton Klasinc

V Elkroju smo že vsi res kakovostno seznanjeni z delom in poslovanjem po standardu ISO 9001, ki smo ga uradno prejeli leta 1994, kot 1. konfekcionar v Sloveniji; 4. in 5. maja letošnjega leta smo imeli že II. uradno recifikacijsko (obnovitveno) presojo, v kateri sta sodelovala kar 2 presojevalca in sicer mag. Anton Klasinc in ga. Sandra Zoppe s strani BVQI (revizijska hiša) iz Ljubljane.

In kaj smo skupno ugotovili? To, da če bi delali vsi

v Elkroju tako, kot zahteva standard ISO 9001 kot imamo v izjemno kakovostnem dokumentu, ki ga vedno pripravi naša Blaženka Tkalčič, tudi prikazano vključno z odstopanji, bi lahko naša družba izplačevala precej večje plače in mnogo več sredstev bi lahko namenila v marketing, tehnologijo in razvoj.

In zakaj ni tako? Zato, ker mnogokrat niti določenih opozoril nočemo slišati, ker mnogokrat ne poslušamo modrih nasvetov, ne beremo dobro pripravljenih navodil, ne naredimo že prvič dobrega izdelka, se skrivamo za tuje napake in mnogokrat ne pogledamo sami sebi v dušo in si rečemo: DOVOLJ! Od danes naprej bom delal kakovostno, v cilju izboljšav

in sicer vsak – od vhoda vseh substanc v podjetje do vseh organizacijskih poti in dela, pa do prodaje in našega končnega potrošnika, našega nadvse spoštovanega kupca.

Vsi v Elkroju se moramo zavedati, da vsak trud, ki ga vložimo v svoje delo, je trud za kupca. Le izdelki, ki so **KAKOVOSTNI IN SO PRODANI PO PRIMERNI CENI IN TUDI PLAČANI V POGODBENEM ROKU**, zagotavljajo prihodnost in pozitivne rezultate.

Vse, kar je napisano, pa je odvisno od nas, od našega skupnega dela. Vsako, še tako majhno

delo mora biti dobro opravljeno in le tako si bomo tudi mi zagotovili prihodnost v Evropi in svetu.

Elkroj in s tem mi vsi, ki delamo skupaj, ima prihodnost, saj delamo kakovostno in tudi recifikacijsko presojo smo odlično prestali. In zakaj je bilo vmes toliko kritičnih besed? Zato, ker sem prepričana, da bi lahko bili še boljši, celo odlični, ne pa, da se borimo s pozitivno nulo. Poglejmo si v dušo in si recimo: VREDNI SMO ODLIČNIH REZULTATOV IN ZMOREMO JIH!

Vera PEČNIK

Krojilnica je bila "na rešetju"

PRODAJA – raziskava tržišča

Uspešno trženje je pogojeno z dobrim poznavanjem trga. To je mogoče doseči z izvedbo aktivnosti za prepoznavanje in zadovoljevanje potreb in želja ciljnih potrošnikov.

Dobro poznavanje trga je odločilnega pomena tako za proizvajalca, kot tudi trgovca. Nenehno je potrebno zbirati podatke o stanju na trgu, kar je tudi osnova in izhodišče za dobro poslovno odločitev.

Raziskava tržišča je sistematično zbiranje, analiziranje in interpretiranje informacij s trga.

Raziskave tržišča je mogoče izvesti kot:

- zbiranje informacij (osebno anketiranje, po telefonu, po pošti), spremljanje statističnih podatkov, poročil, člankov iz časopisov, revij,
- raziskava trga je pomembna za proizvajalce predvsem zaradi stalnega in hitrega spreminjanja modnih trendov. Raziskovalci trga potrebujejo ustrezne izkušnje in kadre.

Po nasmehu sodeč je v Velenju dobra prodaja

Vrste informacij, ki so pomembne za podjetja, ki tržijo z oblačili:

1. Spremljati je treba vsa dogajanja in spremembe v družbi nasploh
2. Spremljati življenjski stil ljudi, ki predstavljajo ciljne skupine
3. Spremljati kolekcije svetovnih modnih oblikovalcev
4. Spremljati je potrebno modo na ulici
5. Nujno poznavati modne smernice za določeno sezono, ki so jih oblikovale agencije za napredovanje modnih smernic
6. Spremljati ostala podjetja, ki dopolnjujejo konfeksionarje (čevlji, torbice, pasovi, nakit)

Za vse to si je potrebno postaviti CILJ, ki pa bo dosežen le na osnovi pridobivanja znanja za pospeševanje prodaje, in sicer na osnovi izkušenj dobro stoječih tujih firm.

Primer uspeha BENETONA:+

Naša prednost je, da fotografiramo nove kolekcije na nenavadnih mestih. Bolj nas zanima proučevanje ljudi, kakor pa, da bi jim prodajali sanje. Zanimajo nas resnični ljudje in resnične zgodbe.

Raziskujemo lepoto brez stereotipov!

Različnost prodajamo z edinstvenostjo!

Danica PEČNIK

LASTNE PRODAJALNE ELKROJA

Razmere na domačem trgu se čedalje bolj zaostrujejo, zato vidimo v Elkroju prihodnost v razširitvi lastne trgovske mreže.

Poleg trgovin v Nazarju, Krškem, Šoštanju, se nam je na koncu lanskega leta pridružila še trgovina v Ljubljani, v letošnjem februarju Celje, aprila prodajalna v Velenju, v mesecu maju v Kranju in kmalu še v Zrečah.

Z odprtjem novih trgovin želimo kupcem približati in ponuditi naše kvalitetne izdelke od hlač, pa vse do DELMODA in pletenin firme BELIKA.

Naši kupci so zelo zahtevni in pričakujejo od naših izdelkov vrhunsko kvaliteto. Posvetiti moramo še več pozornosti zaključevanju naših izdelkov, kot tudi DELMOD-a, saj je pomembno imeti pravo blago v pravem trenutku na prodajnih mestih.

Vse zaposlene v trgovinah se trudimo, da bi naše trgovine dobile enoten izgled prodajnih površin.

Raziskave trga čedalje bolj kažejo, da se bo promet v lastnih trgovinah večal, kar se po sedanjih podatkih tudi kaže, saj se v lastnih prodajalnah proda okoli 25 % domače proizvodnje.

Nekaj utrinkov iz naših trgovin

NAZARJE – V Nazarju bomo septembra praznovali 20. obletnico trgovine. V tem času so kupce osvojila naša kakovostna oblačila, kar se vidi v zaupanju naših stalnih kupcev, ki se radi vračajo v našo trgovino. Stalne – zveste kupce

Utrip na otvoritvi trgovine v Velenju

Gospod Igor Naglič z ministrstva za GD na otvoritvi naše trgovine v Velenju

imamo iz vse Slovenije. Tudi v prihodnje si želimo zaposlene v tej trgovini, da bi se naši zvesti kupci še naprej tako radi vračali k nam in nam zaupali.

KRŠKO – Trgovina v Krškem posluje že 13. leto, s tremi zaposlenimi. V lanskem letu so preurejale postavitve stola z blagom, prodajalna je s tem pridobila nov izgled. V letošnjem letu pričakujejo klima naprave, da se bodo njihovi kupci ob nakupu prijetneje počutili. Smatrajo, da so naši izdelki kakovostni, saj nekaj zadnjih sezon ne opažajo večjih kritik glede modelov. Njihov moto je, da zadovoljijo vsakega kupca.

VELENJE – Elkrojeva prodajalna v Šoštanju se je neuradno s 1.4.2000 delno preselila v novi Nakupovalni center Velenje. Na stari lokaciji v Šoštanju pa bo trgovina odprta še nekaj časa. Nova trgovina se je po mesecu dni med kupci dobro prijela, saj je z založenostjo naših izdelkov

prava osvežitev za Velenje. Zaposlene v tej trgovini si želijo čim več zadovoljnih kupcev.

CELJE – Z novo trgovino Elkroj smo mestu Celju zopet pripeljali naše izdelke med Celjane. Trgovina se je med kupci zelo lepo prijela, saj lahko na enem mestu oblečejo kakovostno vso družino v naše izdelke. Zaposlene v tej trgovini se trudijo, da kupce čim bolj zadovoljijo.

LJUBLJANA – Otvoritev trgovine v Ljubljani je bila lanskega novembra z modno revijo v Cekinovem gradu, katere so se udeležili znani Slovenci. Trgovina je ob prometni Celovški cesti, nasproti parka Tivoli. Ljubljančani so z novo trgovino zelo zadovoljni, saj v njej najde vsak nekaj zase. Prodajalke v tej trgovini si želijo čimveč zadovoljnih kupcev.

KRANJ – V središču Kranja, ob Prešernovem muzeju smo konec meseca aprila odprli našo trgovino. Za začetek je zaposlena prodajalka

Mojca, katera se zelo trudi prodati in približati kvalitetne Elkrojve izdelke tako mladim, kot starejšim kupcem. V prihodnosti si želi, da bi številni kupci iz Kranja in njegove širše okolice postali njeni zvesti kupci.

ZREČE – V kratkem bomo odprli novo Elkrojovo trgovino v Zrečah. Zreče so hitro razvijajoči se kraj. V njem so zelo znane TERME Zreče in bližnji turistični center Rogla, kateri je zaseden z domačimi in tujimi gosti skozi vse leto. Tako bomo v Zrečah obogatili ponudbo kvalitetnih Elkrojvih izdelkov, tako za turiste, kot domače kupce.

Na koncu bi še dodala, da si vse zaposlene v Elkrojvih trgovinah želimo, da bi kupcem lahko ustregle v vsaki njihovi želji in, da bi se v naših izdelkih čim bolje počutili, saj zadovoljen človek lahko doseže vse, tako na družinskem, kot poklicnem področju.

Darja STERMECKI

ASSYST IN NAŠA PRIHODNOST

Assyst je srce našega podjetja. Te besede velikokrat izreče naša direktorica, ga. Vrtačnikova. Tega se dobro zavedamo vsi, ki delamo v tem oddelku. Trudimo se, da delamo čim boljše. Čeprav se velikokrat zgodi, da prihajajo delovni nalogi zelo pozno, se potrudimo, da jih »spravimo« čim prej naprej v krojilnico.

Čeprav si marsikdo misli, da pri sodobni računalniški tehnologiji ne more priti do napak, pa se to vendarle kdaj pa kdaj tudi zgodi. Takrat smo mi, ki delamo na tem programu, nemočni. Naša vodja Zala se mora hitro povezati s firmo Assyst, da nam njihovi delavci pomagajo rešiti nastale probleme. Če je le mogoče, se to uredi preko telefonskih posvetovanj, včasih pa je potrebno počakati na urgenco njihovega strokovnjaka.

Zavedamo se, da nastanejo zaradi teh napak problemi v krojilnici (skroji se premalo) ter pomanjkanje dela v začetnih fazah v proizvodnji. Ko se napaka na assystovem programu odpravi, se trudimo, da naredimo čim več in spet založimo krojilnico z delom.

Spoznavamo vse več tujih partnerjev (Escada, Laurel, Rene Lezard, CR, Boss, Akris, Marc Cain, St. Emile, ...) in se z njihovimi zahtevami srečamo med prvimi v firmi.

Za različne firme je različno tudi naše delo. Nekateri nam svoje kroje pošljejo preko modemske ali ISDN povezave direktno v našo bazo podatkov, za nekatere firme dobimo izrisane

kroje in jih preko digitalizirne mize vnašamo v računalnik, za druge pa samo skopiramo narise z njihove diskete naš sistem in nadalje v krojilnico. Pri slednjih še preverimo pomožne materiale in jih po potrebi dodelamo.

Sedaj, ko se širi proizvodni program (krila, obleke, tunike,...), se širi tudi obseg oziroma različnost našega dela. Dodatno si moramo izračunati vse gradirne tabele in jih vpisati v posebne datoteke. To nam vzame veliko časa. Prav tako je drugačen sistem za delo po meri, ki ga je vedno več.

Pri firmi Assyst vedno izboljšujejo sam program z novimi verzijami, s katerimi se prej ko slej srečamo tudi v Elkroju - že zaradi nemotenega sodelovanja s tujimi partnerji, ki sledijo razvoju. Sedaj imamo verzijo 5.2, vsaka nova verzija pa prinaša nove možnosti in novosti, ki nam omogočijo slediti tempu, ki ga zahteva trg. Če hočemo biti uspešni pri svojem delu, se moramo prilagajati drugim, čeprav je to povezano s kar velikim finančnim zalogajem za naše podjetje.

Seveda brez znanja vsakega posameznika na tem področju, veliko dobrega skupnega dela tako s tehnologijo, krojilnico kot tudi kreacijo ne gre. Zato se trudimo, da bi bilo to sodelovanje čim boljše in čim bolj uspešno ter, da se ne bi dogajale stvari, ki si jih ne želimo preveč.

Marija Forštner

RAZVOJ KADROV V ELKROJU IN PLANIRANJE KARIER

Da bi dosegli rast in razvoj kadrov v Elkroj-u želimo pristopiti k izdelavi sistema razvoja zaposlenih oz. planiranja delovnih karier. Na potrebo po teh aktivnostih smo bili že opozorjeni pri presoji ISO v letu 1999.

Prva aktivnost za doseg tega cilja je bila organizacija izobraževanja »Ocenjevalni razgovor«, ki ga je v dvodnevem seminarju izvedel g. Andrej Kožar, spec. klinične psihologije. Na tem izobraževanju so bili prisotni vsi vodstveni in vodilni delavci in namen le-tega je bil usposobiti ljudi za izvajanje mesečnih in letnih razgovorov s svojimi podrejenimi sodelavci. Z uvajanjem mesečnih in letnih razgovorov želimo pri posameznikih ugotoviti na katerem področju dela bi bili najuspešnejši in le-to bomo skušali povezati s potrebami podjetja.

Načrtovan razvoj v podjetju prinaša prednosti posamezniku, vodjem in podjetju kot celoti.

Posamezniku – omogoča jasnejšo predstavo o lastnih sposobnostih in znanju, opredelitev lastnih ciljev in možnosti njihovega uresničevanja, s tem pa tudi večjo uspešnost in zadovoljstvo. Takšno načrtovanje posameznika tudi zavezuje, da načrte dejansko uresniči.

Vodji – omogoča poznavanje posameznika, njegovih potencialov in interesov.

Podjetju – omogoča poznavanje osnov za oblikovanje kadrovske politike, sistematično usmerjanje, kadrovanje in izobraževanje.

Naslednja aktivnost je priprava organizacijskega predpisa, navodilo za vodenje mesečnih in letnih razgovorov. Organizacijski predpis sprejme strokovni kolegij oz. uprava družbe. Le-ta predpisuje navodila za izvajanje mesečnih in letnih razgovorov. Nujno je, da sta tako delavec, kakor tudi vodja za izvajanje letnega razgovora dobro pripravljena.

Uprava družbe imenuje tudi komisijo za razvoj kadrov. Njene naloge so opisane v organizacijskem predpisu.

Razvoj kadrov je dolgoročna naložba. Pomembnih sprememb in resničnega napredka v razvoju zaposlenih ne moremo doseči čez noč. Le-ta lahko da pričakovane rezultate le na podlagi sistematično načrtovanega razvoja sodelavcev skozi daljše časovno obdobje.

Zora Štrucl

Izobraževati se in razumeti... rdeča nit v Elkroju

ZAKLJUČEVANJE

»Konec vedno pomeni začetek nečesa novega«.

»Ekipno delo«, bi se glasil prvi odgovor na vprašanje: Kaj zaključevanje sploh je?

In zakaj se pravzaprav takšen odgovor v prvem trenutku zdi bolj pravilen kot je prvotni pomen zaključevanja?!

Zato, ker je usklajena ekipa temelj vsega. Ekipa, ki ne uskladi svojega dela, je slaba osnova za dober zaključek.

Nakup vzorcev materiala, kreacija, izdelava kolekcije – *zaključevanje* – pregled kolekcije, nakup materiala, proizvodnja in dobava blaga kupcu.

Izredno grob opis za naporni, skoraj enoletni proces. Zaključevanje pa predstavlja stično točko celotnega procesa.

Pomembno je pripraviti zanimivo kolekcijo za trgovce, ki bo pritegnila s pravilno izbiro materialov, modelov, barv in seveda cen.

Zaključevanje je izrednega pomena za proizvodnjo, saj se z njim pridobi »naročilo za delo«. Tako je možno planirati proizvodnjo skoraj leto vnaprej.

Težava pa nastaja in se vztrajno povečuje, ker poizkušajo trgovci breme svoje zaloge prenesti na domače proizvajalce. Predvsem se izgovarjajo na »kritične« modne modele, za katere niso prepričani, da bodo uspeli pri prodaji. Rajši se »držijo« standardnih modelov, za katere so prepričani, da se bodo brez težav prodali. Pregovor pravi: Če iščemo izgovor, ga bomo tudi našli.

Na žalost pa takšni izgovori vplivajo na še težjo odločitev, kolikšna je resnična potreba končnega trga po določenem izdelku in primerno temu oblikovati proizvodnjo.

Kaj na bi bilo tisto pravo, ki bi prepričalo trgovce v

maloprodaji, da veleprodaja in proizvodnja nista isto? Očitno je namreč, da nas enačijo, vsaj z njihovega gledišča.

Kljub vsemu, zaključevanja so bila, so in bodo še vedno temelj za organiziranje proizvodnje in glede na to, da smo ekipno še vedno lepo usklajeni, menim, da uspeh ne bo izostal.

Matevž LESKOVŠEK

Na modnih revijah vedno nekaj novega

DELO NAŠE RAZVOJN-RAZISKOVALNE ENOTE

Razvojno raziskovalno enoto so ustanovili člani strokovnega kolegija konec lanskega leta, njena predsednica pa je ga. Zala BLEKAČ.

Razvojno – raziskovalna enota se deli na dve podenoti:

- Razvojno – raziskovalna enota – komerciala
- Razvojno - raziskovalna enota – proizvodnja.

Naša naloga je sestaviti seznam problemov v proizvodnji, jih analizirati, poiskati rešitve zanje in pomagati pri reševanju do odprave ali vsaj zmanjšanja težav. O delu in rezultatih pa smo dolžni poročati vsak mesec na sestanku predsednici uprave, ge. Mariji VRTAČNIK.

Krojilnica je bila prva skupina, s katero smo sodelovali. Ob pomoči ga. Vlada Dešmana, ki nam je izdelal police, smo najprej poskrbeli za red. Zložili in razsortirali smo vse bale, ostanke blaga pa predali sindikatu ali vrnili v skladišče za prodajo.

Staro dokumentacijo smo zavrgli, novo pa razvrstili po namenu in skupinah v mape.

V krojilnici so kar nekaj let imeli skupinsko normo. Ob ponovni uvedbi individualne norme smo imeli tudi malo težav. Precej obračunskih listkov je bilo nepravilno izpolnjenih ali prepozno oddanih. Kriva je bila predvsem neuskkljenost norm ter prepozno postavljeni časovni normativi. Kar nekaj časa je trajalo, da smo uskladili časovne normative, sedaj so tudi norme urejene. Pomočnico skupinovodkinje go. Urško Ograjenšek smo pooblastili, da skrbi za pravočasno oddajanje pravilno izpolnjenih obračunskih listkov, sodelavcem posreduje operacije za posamezne delovne naloge, ter sodeluje s tehnologji zaradi pravočasne priprave tehnoloških list. Prav tako je zadolžena za popolno in pravočasno oddajo zaključenih narisnih listov in poročil o skrojjenih komadih v pripravo dela.

Priprava dela pa bo poskrbela za bolj natančne podatke o metraži osnovne tkanine, o vrstah in barvah pomožnega materiala ter natančnem številu komadov, ki jih je potrebno skrojiti po delovnih nalogih in posameznih barvah. To še ni natančno predpisano pri domačih nalogih,

predvsem pri pomožnem materialu kot so svilena podloga, žepovina in centelin.

Vodja krojilnice pa bo morala poskrbeti za pravočasno krojenje kompletnega delovnega naloga od osnove do pomožnega materiala. Ker skrojena osnova brez centelina, žepovine ali svilene podloge skupinama drobnih deli ali predmontaža ne pomeni veliko, največkrat le oviro v proizvodnji, bodo morali v krojilnici kompletirati le kompletne delovne naloge. Nekompletne velikokrat le bremene skupine, saj podatki kažejo precejšnjo zalogo, v resnici pa skupina naloga ne more šivati, ker nima vseh potrebnih materialov. Prav tako so dolžni v krojilnici poskrbeti za takojšnjo fino krojenje drobnih delov, ki so grobo skrojeni in lepljeni na fiksirki.

Ob zastojih bo delo potrebno organizirati tudi popoldne, ker je krojilnica pač prva v procesu proizvodnje, zamude pa si že na začetku ne moremo privoščiti.

Posebno težavo pa povzročajo krojilcem delovni nalogi, ki imajo prednost. Ti morajo v proizvodnjo takoj, ko pridejo v »Elkroj«. Krojenje organizirati tako, da bodo ob tem imele dovolj dela vse skupine, pa je zelo zahtevno.

V zadnjem času se pojavlja tudi vse več tkanin z neoznačenimi napakami. Napake sicer pri napevanju izločajo, vendar ostane še vedno veliko drobnih napak. Tuji partnerji takih hlač ne želijo. Potrebno je vse skrojene dele pred kompletiranjem cele podrobno pregledati, izločiti tiste z napako in jih zamenjati z dokrojenimi.

To je povsem dodatno delo, ki je velika obremenitev za krojilnico, pogosta v zadnjem času. Poleg tega, da vsaj dva krojilca pregledujeta in dokrojujeta dele, mora skupinovodkinja zagotoviti 1800 izkrojjenih hlač na dan. Z vodjo krojilnice in njeno pomočnico smo se pač

dogovorili, da bodo delo podaljšali v popoldanski čas, kadar ne bodo zmogli v rednem delovnem času.

Ves čas so nam krojilci pomagali pri izvedbi našega programa, nam posredovali svoja opažanja in nasvete, pripravljeni so bili izpolniti vse novosti. Bili so zelo dobri sodelavci, za kar se jim člani RRE – PROIZVODNJA iskreno zahvaljujemo.

Naprej bo izpolnjevanje zadolžitev kontroliral in nadziral vodja proizvodnje g. Alojz Šimenc. Člani RRE-PROIZVODNJA se sestajamo ob četrtnih. Pregledamo dotedanje delo in izpolnjevanje nalog ter naredimo načrt dela ter razdelimo zadolžitve s časovnimi roki za izpolnitev. Ker imamo pri svojem delu tudi zagotovljeno pomoč ostalih sektorjev, jih bomo prosili za sodelovanje pri reševanju problemov, ki presegajo okvir proizvodnje. Veliko pa nam bo pomenilo tudi sodelovanje kadrovsko-socialne službe pri reševanju problemov, nastalih ob pogostih ali dolgotrajnih izostankih zaradi bolniškega dopusta. To najbolj občutijo v skupini zaključna dela, s katero sodelujemo sedaj.

Vida FORSTNER

Del razvojnno - raziskovalne enote... Vida in Rozalija (Zala) prihodnjič, danes Iva, Blaženka in Brigita

TEHNOLOGIJA IN NJENI DOSEŽKI

Tehnologi opravljamo delo, za katerega smo odgovorni - v prvi vrsti dobro proučiti nove modele in morebitne spremembe pred pričetkom izdelave v proizvodnji, operacijske liste izdelati na racionalen način in kontaktirati s kontrolorji tujih firm o morebitnih spremembah modelov in upoštevati pripombe le-teh. Racionalno in pravilno postaviti tehnološke postopke v proizvodnji, lansiranje le-teh za posamezne delovne naloge.

Z »EDO« programom so se realizirale posamezne operacije in z upoštevanjem predlogov tujih opazovalcev so se skrajšali izdelovalni časi, poenostavili postopki dela in kvaliteta na določenih operacijah.

Vsak na svojem delovnem mestu smo opravljali »ANALIZO AKTIVNOSTI«. Predlagali smo gospodarno smiselne ukrepe, ki bi poenostavili,

skrajšali in izboljšali delovni proces. Te smo potem realizirali in postavili v proizvodni proces.

Za »COST DRIVER« analizo vsak mesec izračunavamo prihranke na določenih operacijah, ki so se poenostavile in racionalizirale. Vodimo evidenco za vsak delovni nalog posebej.

Prav tako se spremlja in izračunava pretok materiala skozi proizvodnjo od začetka do konca in z določenimi ukrepi se skuša pretok čim bolj skrajšati.

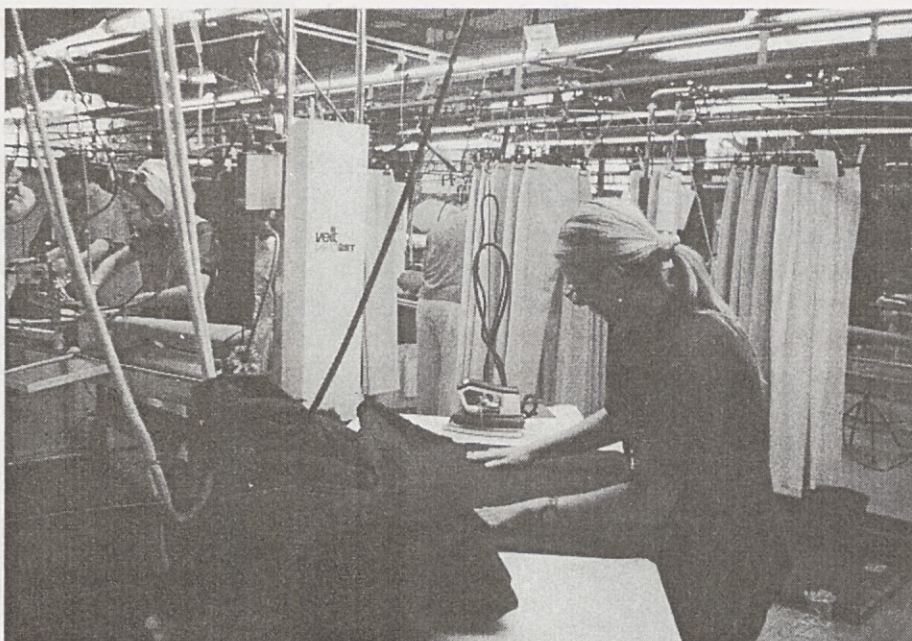
Z novim letom se je v tehnologiji vpeljal nov računalniški program, ki se je s predlogi tehnologov poenostavil in skrajšal proces izdelave operacijskih list.

V sami proizvodnji se z vsako sezono zelo spreminjajo materiali za izdelavo naših izdelkov, ki so vedno bolj zahtevni.

Le-te je treba pazljivo spremljati v procesu proizvodnje, kako se obnašajo pri lepjenju, šivanju in likanju. Treba je določiti vrsto šivank, mehaniki z veliko truda nastavijo šivalne stroje za gladko šivanje.

Z navodili mehanikom le-ti izdelajo ali priredijo šivalne tačke za posamezne operacije, da se delo poenostavi in opravi hitreje in lažje. Če je potrebno in kjer je to mogoče, izdelajo nove aparate ali orodja.

Z uvajanjem nove tehnologije v proizvodnji se vsak dan srečujemo z novimi materiali in modeli. Vsak dan se učimo nekaj novega in skušamo postopke čim bolj poenostaviti, da je čim manj možnosti

Vsi moramo biti pripravljeni na spremembe

napak in da so izdelki narejeni točno v skladu z navodili.

Če pa pogledamo celoten razvoj tehnologije v preteklem desetletju, pa se je le-ta razvila iz ročnega krojenja in polaganja v strojno polaganje in računalniško krojenje s pripravo na ASSYSTU.

Vsi podatki so avtomatsko obdelani - računalniško.

Prav tako poteka priprava dela in vsa tehnološka priprava računalniško.

Strojni park je posodobljen, avtomati za obšivanje, všitke, paspulirane žepe, novi so navadni šivalni stroji, prav tako specialni šivalni stroji – je takšen, kakršnega si marsikje lahko samo želijo.

Torej imamo vse pogoje, da delamo kvalitetno in v skladu z zahtevami domačega in tujega kupca.

Jelka FLORJANČIČ

TEKSTIL IN KONFEKCIJA V PRIHODNOSTI

V zadnjem desetletju so se pričele korenite spremembe na področju globalizacije tekstilne industrije.

Glede na globalne spremembe lahko slovenska tekstilna industrija poveča svojo konkurenčnost in prodajo na zaposlenega z optimiranjem organizacije, s tehnološko prenovo proizvodnje ter razvojem in trženjem izdelkov z višjo bruto dodano vrednostjo.

Poleg tega pa bodo morala podjetja v strategije vključevati tudi povečanje produktivnosti, zniževanje in spremljanje stroškov, učinkovito organizacijo proizvodnih sredstev in dvig kakovosti izdelkov in proizvodnih postopkov.

Ker pogoji na trgu - nove tehnologije in nove oblike organizacije, zahtevajo profesionalno upravljanje ter ustrezno usposobljenost in znanja na vseh ravneh v podjetju, bo potrebna večja usposobljenost

Tekstil in konfekcija 2010

vseh zaposlenih v podjetju. Le s takšnim načinom bomo namreč imeli možnost doseči evropsko primerljive kazalce.

Strategija slovenskih tekstilnih podjetij bo morala biti zasnovana tudi na večjem sodelovanju (skupno pridobivanje informacij, skupno oblikovanje kolekcije), boljših komunikacijah in globalizaciji (pogodbena, kapitalsko povezovanje). Potrebo povezovanja podjetij kažejo naslednji osnovni razlogi: boljše možnosti na trgu, konkurenčne cene, večja naročila, nove ciljne skupine,...

INTERNET - Svetovni splet

Internet je odprto mednarodno omrežje omrežij, ki povezuje računalnike porazdeljene po vsem svetu in omogoča komunikacijo med njimi. Računalnikom vseh vrst omogoča dostop do storitev in neposredne komunikacije, kot da bi bili del enega samega velikanskega, globalnega računalniškega stroja. Internet je v poslovni svet prinesel povsem novo razsežnost - poceni svetovno dosegljivost. Internet je tudi velika godlja podatkov, informacij, kvazi informacij... Prek Interneta se vsako sekundo pretakajo gigatone podatkov, najti med njimi tiste prave je prava

Prizadevanja bi bilo torej potrebno usmerjati v ustreznejša pogodbena in kapitalska povezovanja, v oblikovanje in trženje celovite kolekcije in lastne blagovne znamke ter povečanje prihodkov skozi vključevanje v verige poddobaviteljev na evropskih trgih.

Glede na globalne usmeritve informacij o trendih bi bilo smotrno povezovanje predilcev, metražerjev in konfektorjev.

V prihodnosti bo namreč skupni evropski trg povzročil koncentracijo tekstilne industrije, kar pa pomeni še močnejše povezovanje v tekstilno verigo vseh, ki bodo obdelovali isto tržno nišo oziroma isti tržni segment.

Trendi potrošnikov k individualnemu in spontanemu bodo podprli majhne in fleksibilne dobavitelje (predilce, metražerje, konfektorje), ki bodo imeli sposobnost hitrega reagiranja. Tradicionalni proizvodni proces se bo moral zaradi večjega števila sezon na leto, večje modne diferenciacije, majhnih in pogostejših naročil, hitrejših in bolj fleksibilnih dobav prilagoditi novim zahtevam. Izdelovalci oblačil bodo morali še naprej izboljševati politiko blagovnih znamk in razvijati lastne distribucijske kanale, z združevanjem ali pa s skupnimi vlaganji s trgovci. V interesu vseh pa je skrajševanje poti od proizvajalca do kupca in vzpostavljanje boljše komunikacije med proizvajalci in kupci.

Za uspešnejše sodelovanje in uspešno nastopanje na tujih trgih bo potrebno medsebojno povezovanje tako vodoravno med posameznimi podjetji, ki imajo istovrstno proizvodnjo, kakor navpično, to je povezovanje v proizvodni verigi.

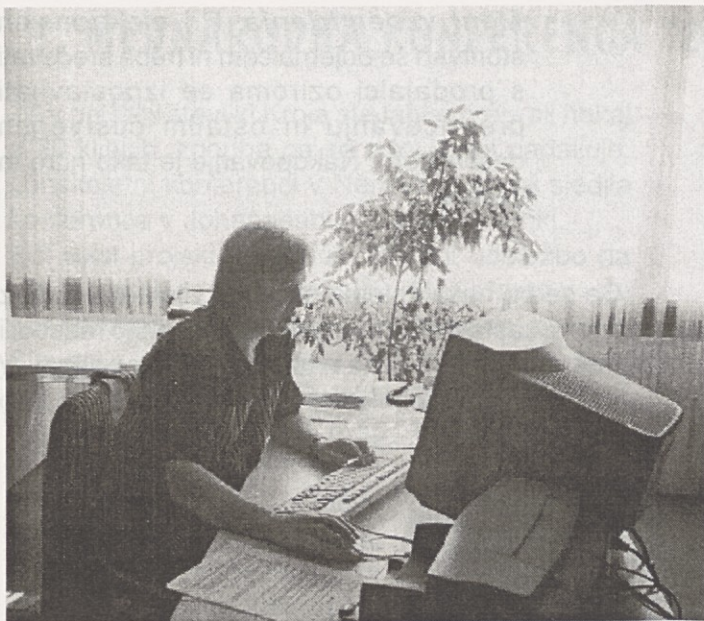
Pomembno je, da povezave nastanejo na pobudo podjetij, s podporo vseh zaposlenih in se ustvarijo iz njih koristi za nadaljno poslovanje.

Brigita Jerovčnik

umetnost. V ta namen obstajajo posebne spletne strani, ki jim pravimo 'iskalniki' (npr. Mat'Kurja, Slowwwenia, Yahoo,...).

Zgodovinsko seže uporaba Interneta že v šestdeseta leta. 1. septembra 1969 so v ZDA, predvsem zaradi razvojno-raziskovalnih potreb ameriškega industrijsko-vojaškega kompleksa, povezali v omrežje ARPA Net prve štiri računalnike. Naslednjih dvajset let je bil Internet predvsem domena računalniških strokovnjakov, ki so računalnike uporabljali predvsem v

...to pravi tudi Martina

raziskovalne namene. S povečanjem priljubljenosti Interneta so poleg raziskovalno-akademske ustanove dostop do Interneta začele ponujati komercialne organizacije, predvsem telefonske družbe v ZDA. Siloviti razmah novega medija se je tako lahko začel.

Leta 1991 je bilo milijon, julija leta 1996 pa že 13 milijonov uporabnikov Interneta. Natančnega števila uporabnikov Interneta seveda ne poznamo. Po nekaterih, ne več tako optimističnih predvidevanjih, je trenutno število uporabnikov okrog 50 milijonov. Dejstva o razširjenosti Interneta v svetu kažejo, da je treba Internet sprejemati kot nov medij in kot novo cesto za pretok informacij v informacijski družbi. Izolacija oziroma zanemarjanje dejstev o nastanku informacijske družbe in elektronskega načina poslovanja, je za podjetje lahko usodno. Internet že v več kot 70 odstotkih primerov uporabljajo v komercialne namene in je torej sodobno poslovno orodje, ki je morda v mnogih okoljih sicer še samo modni dodatek marketinga, v prihodnje pa bo uporaba Interneta nujnost.

Tudi v našem podjetju hodimo v korak s sodobno tehnologijo. Tako na naslovu <http://www.elkroj.si/> najdete našo spletno stran, ki je zaenkrat namenjena predvsem informiranju naših strank in promoviranju podjetja in naše blagovne znamke. Ker se zavedamo, da je internet svetovni medij je stran mogoče videti tudi v angleščini. Stran se bo redno obnavljala v skladu z naslednjimi navodili, ki so hkrati tudi splošni napotki za uspešen 'internetni marketing'. Našo stran si oglejte in vsaka Vaša pripomba bo koristna.

Internetni marketing

Ko podjetje postavi spletno stran na internetu je njegova prva in najpomembnejša naloga pritegnitev kupcev, kajti brez njih ne bo naročil, brez naročil pa ne denarja. Podjetje mora jasno vedeti, kaj želi z domačimi stranmi doseči in komu so pravzaprav namenjene. Najpoglavitejši dejavniki na internetu so štirje - promocija, oglaševanje, pestrost in ažurnost.

Naslednji korak je objava naslova spletne strani v ne-elektronskih medijih. Zavedati se je treba, da je promocija naložba in ne strošek. Korak naprej je skrb za vsebino in obliko spletne strani. Spletna stran mora biti privlačna, vsebinsko zanimiva in pregledna. Najpomembnejši je prvi vtis, ki ga dobi potencialni kupec, ko obiše spletno stran podjetja. Pozornost lahko pritegnemo s primerno uporabo barv, razporeditve, tiska, vizualnih sredstev in zvoka. Pri tem pa je potrebno biti zelo previden, saj večje slike, zvočni in video zapisi potrebujejo več časa za prenos do uporabnika, to pa ima največkrat nasproten učinek. Zato je ena od temeljnih zahtev podjetij, ki si dajo narediti spletne strani, koliko časa - v sekundah seveda - se "nalagajo" strani.

In na koncu najpomembnejši element, na katerega je treba biti pozoren prav od začetka. Spletna stran se mora redno obnavljati. Ni je hujske stvari v svetu interneta, kot na strani zagledati napis: Stran je bila obnovljena na primer enkrat lani ali pred pol leta. To je navidezni stečaj podjetja v spletnem prostoru, saj se na to stran zagotovo ne bo vrnil nihče.

Internetna trgovina

V bližnji prihodnosti se bo kataloška prodaja verjetno preselila na internet (to kažejo tudi prvi uspešni primeri na tujem), zato je treba biti pozoren tudi na to lastnost svetovnega spleta. Internet ima prednosti tako za kupce, kot tudi za tržnike podjetja. Ključne prednosti potencialnih kupcev so predvsem naslednje:

- **Ugodnost (priročnost).** Kupci lahko namreč preko Interneta kar iz domačega fotelja, ne glede na to v kateri državi se nahajajo in ne glede na čas naročajo izdelke. S tem se izognejo mnogim nevšečnostim, ki spremljajo običajen nakup (npr. vožnja do trgovin, težave z iskanjem parkirnega prostora, soočenje s prodajnim osebjem,...).
- **Informacije.** Odjemalci lahko na enem mestu v zelo hitrem času dobijo veliko

primerljivih informacij o podjetjih, izdelkih in konkurenci. Tako se lahko osredotočijo na objektivne kriterije kot so cene, kakovost, delovanje in razpoložljivost. Potencialnemu kupcu lahko podjetje takoj izpolni želje po dodatnih informacijah ali pa mu nudi možnost napisati svoje pripombe glede ponudbe podjetja. Ker je kupec tisti, ki išče informacije in ker ima možnost samostojnega odločanja kaj si bo ogledal, je kakovostna in uporabna informacija najzanesljivejši recept za uspešno oglaševanje na Internetu.

- **Manj vznemirjenja.** Pri elektronskih storitvah se odjemalcem ni treba srečevati s prodajalci oziroma se izpostavljati prepričevanju in ostalim čustvenim dejavnikom. Nakupovanje je tako hitro in zasebno.

Če se bo naša spletna stran razvijala v skladu z zgoraj zastavljenimi navodili, boste lahko razsodili tudi vi s pogledom na naslov <http://www.elkroj.si/> in informacijami na elektronsko pošto info@elkroj.si.

»EKO TEKSTILIJE«

Na počutje in zdravje ljudi vpliva tudi obleka, v katero smo oblečeni in sicer predvsem surovinski sestav in struktura tekstilij, na zdravje pa ekološko oporečne substance, ki lahko izvirajo iz surovin ali tehnološkega procesa. Tekstilije lahko povzročajo rakasta obolenja, razne kožne alergije, obolenja dihalnih poti in organov. Tveganje je odvisno od nevarnostnega potenciala posamezne snovi, ne smemo pa pozabiti, da je doza tista, ki naredi snov strupeno.

Ekotekstilije (sinonimi: bio-tekstilije, tekstilije brez kemije, ekološko optimirane tekstilije) so tekstilije, ki so skrbno zasnovane, izdelane in preizkušene tako, da nimajo motečih vplivov niti na človeka, niti na okolje.

Glavno vodilo humane ekologije je, kako tekstilije, ki so v neposrednem stiku s kožo oz. so z njimi opremljeni bivalni prostori, vplivajo na zdravje ljudi.

Humana ekologija vključuje tri osnovne nevarnosti za človekovo zdravje.

- toksičnost
- nevarnost rakastih obolenj
- nevarnost alergičnih obolenj

Z vidika potrošnikov oblačilne industrije je pomembna predvsem humana ekologija, ki proučuje vpliv tekstilij na počutje

in zdravje ljudi in je pogoj za pridobitev EKO oznak, na primer EKO-TEX 100.

Zaradi vse večje ekološke osveščenosti potrošnikov in močne konkurence je potrebno izdelke, ki ustrezajo predpisom EKO-TEX standarda, tudi tako označiti, saj je to ena od pomembnih prednosti pred izdelki, ki nimajo te oznake.

Od proizvajalcev tkanin je potrebno dobiti podatke o tem, katere tkanine ustrezajo tem predpisom, izdelki pa se opremijo še z zankom EKO – tekstilije.

Zala BLEKAČ

Novostim sledimo v kemični čistilnici

3. MEDNARODNA KONFERENCA "20 KLJUČEV" V JOHANNESBURGU

Že v prejšnji številki Kroja ste lahko prebrali nekaj o 20 ključih, zgodba pa se v tej izdaji nadaljuje. Lanskoletni konferenci v Nemčiji je sedaj sledila konferenca v Johannesburgu v Južni Afriki.

Kot sam projekt 20 ključev je tudi udeležbo na konferenci sofinanciralo Ministrstvo za gospodarske dejavnosti. Konference se je iz Slovenije poleg v projektu sodelujočih podjetij in svetovalnega podjetja Deloitte&Touche udeležila tudi sekretarka MGD mag. Mateja Mešl in predstavnik Univerze v Ljubljani prof.dr. Aleš Vahčič. Poleg slovenske delegacije, ki je bila najštevilčnejša tuja delegacija, so na konferenci bili predstavniki gostiteljice Južne Afrike in še devetih drugih držav.

Prve tri dni smo obiskali štiri podjetja v Južni Afriki, ki so uspešna v uvajanju 20 ključev v vsakdanje življenje. Najprej smo si ogledali proizvodnjo COLUMBUS STAINLESS, proizvodnjo jekla, ki 20 ključev uvaja od leta 1996. Podjetje daje izredno velik poudarek izobraževanju in preverjanju rezultatov izobraževanja. Kot

smo ugotovili tudi obiskovalci, je podjetje izreden uspeh doseglo pri uvajanju ključa 1 – čiščenje in organiziranje delovnega mesta, saj je glede na naravo dela podjetje izredno čisto.

Drugi dan smo imeli na sporedu ogled dveh firm, zjutraj proizvodnjo keramičnih ploščic CERAMIC INDUSTRIES, popoldan pa distribucijski center WOOLWORTHS DISTRIBUTION. V Ceramic Industries vso v času uvajanja sistema 20 ključev povečali letno realizacijo in dobiček, kar pripisujejo povečanju usposobljenosti delavcev, sistemskemu pristopu k uvajanju izboljšav in dnevni spremljanju rezultatov kvalitete in količine proizvodnje ter količine prodaje. Woolworths Distribution sistem 20 ključev razume in uporablja kot sistem ocenjevanja samega sebe in napredka posameznika ter skupine. Tretji dan smo si ogledali proizvodnjo krmil MEADOW FEEDS, ki je z uvajanjem ključev spodbudila sodelavce k raznim malim in večjim izboljšavam, ki olajšajo delo, zagotovila izobraževanje in aktivno skupinsko delo.

Naslednja dva dni je potekala mednarodna konferenca, na kateri so predstavniki podjetij

podali svoje izkušnje, dosežene rezultate in izboljšave, ki jih je sistem prinesel v delo in rezultate poslovanja. Konferenco je vsak dan zaključil avtor sistema prof. Kobayashi, ki je z izbranimi besedami znal vsako podjetje pohvaliti, hkrati pa ga opozoriti na morebitne pomanjkljivosti. Sistem 20 ključev se uvaja v 11 državah, v vseh panogah, tako proizvodnih kot storitvenih. V Moldaviji sistem uvajajo pod vodstvom agencije ARIA tudi v dveh konfekcijskih podjetjih Artima in

"20 ključev - razvoj ter zagotovljena prihodnost Elkroja"

Dana, predstavnica slednjega je bila v Elkroju v času lanskoletnega obiska moldavskih podjetij v Sloveniji. Obe podjetji sta dosegli dobre rezultate. Torej Elkroj ne bo prva konfekcija pri uvajanju 20 ključev, ni pa rečeno, da ne moremo biti najboljši, saj bodo rezultati odvisni od nas samih.

Za konec pa še nekaj o Južni Afriki – svetu v eni deželi.

Država meri 1.223.201 km², glavno mesto je Pretorija, največje je Cape Town, v zadnjem času najbolj znano pa je Sun City. (Konferenca 20 ključev je bila v Johannesburgu, kjer smo udeleženci tudi bivali.) Od prebivalstva, ki so ga leta 1995 našeli 42.471.000, je kar 75% črncev, belcev je ~ 13%, vendar imajo slednji velik delež zaslug za razvoj države.

V Južni Afriki govorijo 11 uradnih jezikov, med njimi je tudi angleški jezik, ki ga razumejo vsi. Uradna valuta je južnoafriški RAND z mednarodno oznako ZAR (1DEM = 3,3 ZAR).

Južna Afrika je moderna industrijska država, ki ima hitro razvijajoče se gospodarstvo in infrastrukturo. Država se lahko primerja z nekaterimi državami zahodne Evrope. Gospodarstvo države temelji na izkoriščanju rudnin in poljedelstvu. Med rudninami predstavljata finančno največji delež zlato in diamanti.

Južna Afrika je bila znana predvsem po odnosih med belci in črnci, ki so bili v času apartheidja vse do leta 1994 brez volilne pravice. Razlike med prebivalci so vidne in občutne še danes. Vse hiše so namreč obdane z zidano ograjo, nad njo pa je nameščena še bodeča žica ali žica, ki je pod napetostjo. Veliko hiš je naprodaj in cene so v primerjavi s cenami hiš v Evropi smešno nizke.

Razlika z Evropo je tudi v letnih časih. Medtem ko se mi veselimo poletja, se v Južni Afriki pripravljajo na zimo. Zima je mila, v Johannesburgu sneži le redkokdaj.

Naslednja specifika te države je smer vožnje; vozijo po levi strani, to jim je ostalo od bivših kolonialistov Angležev.

Poleg zlata in diamantov ter naravnih lepote je ta del sveta znan tudi po številnih divjih živalih. Znanih je velikih 5 - t.i. »the big five«. To so lev, slon, nosorog, leopard in bizon. Prostosti pa tudi te živali nimajo, saj živijo v glavnem v parkih, organiziranih tako, da so »prijazni za ljudi in živali«. Eden takšnih parkov je tudi Entabeni Game Park, ki smo si ga udeleženci lahko ogledali.

Zala BLEKAČ

MEDSEBOJNI ODNOSI MED PRIPRAVO DELA IN PROIZVODNJO

Medsebojni odnosi temeljijo predvsem na konstruktivnem dogovarjanju glede vseh problemov, ki se pojavljajo z obeh strani med pripravo dela in proizvodnjo. Probleme poskušamo rešiti čimboljše, ne glede na to, kje se pojavijo v pripravi dela ali v proizvodnji.

Pogoj za dobro delo je dobra priprava...

Naloga priprave dela je pripraviti delovne naloge čim kakovostnejše. Vsem nam je jasno, da je dobro pripravljeno delo pogoj za nemoteno proizvodnjo. In le na ta način lahko od proizvodnje pričakujemo dobre rezultate.

Vendar pa vsi problemi, ki se pojavijo v proizvodnji le niso odvisni samo od službe priprave dela, čeprav se v proizvodnji pogosto sliši to in ono ni bilo dobro pripravljeno.

Problemi se pojavljajo tudi v drugih službah in sicer:

Pri domačem trgu in klasičnem izvozu v komercialnem sektorju in sektorju za zunanjo trgovino

- pravočasna nabava osnovne tkanine in razpis komercialnega naloga
- pravilen razpis komercialnega naloga glede na nabavljeno metražo, pomožne materiale in zahtevane komade ter barve
- planiranje za službo kooperacije
- pravočasna nabava vseh pomožnih materialov
- izdaja osnovnega in pomožnega materiala iz skladišča surovin.

Pri klasičnem izvozu je prisoten še problem velikega števila zelo majhnih delovnih nalogov in zelo kratkih komercialnih rokov.

Pri predelovalnih storitvah je prisotno veliko problemov in napak. Te probleme poskušamo z

... in to zahteva tudi ISO 9001

natančno pripravo delovnega naloga odkriti in rešiti, preden gre delovni nalog v proizvodnjo. Zelo pomembno je, da se delovni nalog pripravi pravočasno in da se napake odkrijejo v pripravi dela ali v skladišču surovin.

Da pa je delo za šivalnico dobro pripravljeno je v veliki meri odvisno tudi od krojilnice.

Krojilnica mora svoje delo opraviti:

- natančno
- pravočasno
- kompletno – skrojeni morajo biti vsi materiali, ki se rabijo za delovni nalog

Zelo pomembno za šivalnico je tudi prevzem pomožnega materiala iz skladišča surovin. Servirka mora pomožni material prekontrolirati in za njega odgovarjati do zaključka delovnega naloga. V primeru, da se delovni nalogi dokrojujejo, mora biti pomožni material na zalogi v skupini.

Veliko dela je bilo v letošnjem letu do sedaj vložena tudi v nov računalniški program ISKOP. Vendar se nam pa kljub vsem problemom, ki jih ni bilo malo, ni zgodila kakšna večja napaka in program funkcionira. To poudarjam zato, ker so skoraj vse tuje firme z letom 2000 pričele uvajati nove programe in smo pri predelovalnih storitvah imeli kar nekaj problemov zaradi napak.

Poudarila bi še en problem, v katerega smo tudi že letos morali krepko ugrizniti in sicer velikost delovnih nalogov. Ti se še vedno zmanjšujejo in se še vedno bodo. To pripravi dela krepko povečuje delo, v proizvodnji pa znižuje produktivnost in doseganje norme. V letošnjih prvih štirih mesecih je bilo narejenih za domači trg in klasični izvoz cca 100 % več delovnih nalogov, kot v enakem lanskem obdobju.

KAJ PA NAŠA VIZIJA PRIHODNOSTI?

Delovna sila postaja žal tudi v Sloveniji vse dražja – velikokrat že predraga za naše stalne partnerje. Zato se le-ti selijo v vzhodno Evropo in Azijo. V Sloveniji ostajajo le še najboljše in najdražje firme. To pa zato, ker je delo opravljeno dovolj kvalitetno in pravočasno, kar nam zagotavlja vsaj še za nekaj časa dovolj dela.

Vedno bolj pa se zavedamo, da bomo morali začeti prodajati znanje. Tuje firme želijo določen del razvoja izdelka in nabave prenesti na firme izven Nemčije, kajti le na ta način si lahko še nadalje znižujejo stroške.

Konkretno smo se že dogovarjali in en del dela tudi že opravili za firmo LOUIS FERAUD. Tako smo že nekaj modelov zgradirali in izdelali tabelo mer. Za naslednjo kolekcijo bomo delali že kompletno konstrukcijo. Od firme bomo dobili le skico, na osnovi katere naj bi izdelali osnovni kroj. Po tem kroju bomo nato zašili prvi vzorec in ga poslali v potrditev. Nato bomo dobili pripombe, kroje popravili in po teh krojih nato izdelali kolekcijo. Izračunali bomo tudi okvirne porabe osnovne in pomožnih tkanin.

To naše delo bomo morali pravilno ovrednotiti in z njim tudi zaslužiti.

Naslednja zadeva pa je nabava določenih pomožnih materialov za predelovalne storitve. To v manjšem obsegu tudi že delamo. V bodoče pa bo tega vse več in se bomo morali na to tudi ustrezno pripraviti.

Seveda pa zgoraj navedena dela zahtevajo precej znanja in kadrov, kar pa si bomo morali še pridobiti in se vsi še dodatno izobraževati.

Ivanka MANDELIC

Elkroj®

BARVE IN RAZPOLOŽENJE

Si predstavljate svet brez barv ? Najbrž ne ?! Barve izžarevajo pestrost življenja in vanj vnašajo množico različnih razpoloženj. Imajo zelo veliko moč. Vplivajo na našo razpoloženje in splošno počutje, velikokrat celo izčrpajo še tako majhne zaloge energije.

Nekatere barve lahko, tako kot glasba spodbujajo, druge pa umerjajo človeka. Študije uveljavljajo mnenje, da barve delujejo tudi na dojetje časa,

ter na koncentracijo in na spomin, celo temperatura sobe je večja, če je soba rdeče pobarvana in manjša, če je soba modra. Vplivajo tudi na naše zdravje, saj nekateri ljudje pri zdravljenju uporabljajo terapijo z barvami. Nedvomno barve vplivajo na človeka, zato v svoje življenje vnesite prave barve. Sledite našemu opisu vsake barve in izlecite iz njih najboljše!

BARVA	UČINEK	VNAŠANJE BARV V ŽIVLJENJE
RDEČA	simboliko rdeče radi povezujemo s srcem in čustvi, daje občutek varnosti, trdnosti, krepi samozavest ter spodbuja telesno dejavnost in vitalnost zdravje: podarja energijo spodnjim okončinam, kolkom, medenici, trtici, prostati, modom ter sečilom in rodilom.	Vizualizirati rdeče; meditirati v rdečem (rdeče rože, dragulji); oblačiti se v rdeče; nositi nakit iz rdečih dragih in poldragih kamnov: granat, rubin, rdeči jaspis, hematit, čadavec; uporabljati eterična olja pačulija, mire; uživati rdeče meso, rdeč radič, rdečo peso, paradižnik, rdečo papriko, češnje, jagode ter začimbe, kot so čili, kajenski poper, klinčki, kumina.
ORANŽNA	razvema telesno in duševno energijo, je barva stimulativnosti, zadovoljstva, veselja in družabnosti. zdravje:daje energijo jetrom, vranici, slinavki, ledvicam in mehurju. Spodbuja tek, presnovo, prebavo, utrjuje imunski sistem, preganja strupe.	Vizualizirati oranžno; meditirati v oranžnem (oranžne rože, dragulji); oblačiti se v oranžno; nositi nakit iz karneola, jantarja, koral in beneškega aventurina; uporabljati kardamonovo, santalovo in ingverjevo eterično olje, uživati korenček, lečo, oranžno papriko, kaki, marelice, melone, pomaranče, mandarine in začimbe, kot so klinčki, cimet, ginseng, ingver.
RUMENA	spodbuja miselno aktivnost, jasno razmišljanje, sklepanje in krepi voljo. zdravje: spodbuja delovanje prebavil	Vizualizirati rumeno; meditirati v reumenem (rumene rože, dragulji); oblačiti se v rumeno; nositi zlat nakit s topazi, citrini, z rumenimi cirkoni, s tigrovimi očesi, jaspisi; uporaljati limonino in citronino eterično olje; uživati koruzo, rumeno papriko, rumeno lečo, čičerko, grenivke, sir ter začimbe, kot so muškadni cvet, žafranika, gorčica, kurkuma.
ZELENA	spodbuja pozitivna čustva, sočutje in čustvenost zdravje: spodbuja delovanje srca, krvnega obtoka, dihalnih organov, zgornjih okončin,kože in imunskega sistema.	Vizualizirati zeleno; meditirati v zelenem (rastline, dragulji), oblačiti se v zeleno; sprehajati se v naravi, vrtariti, imeti veliko okrasnih rastlin; uporabljati bergamovo, borovo, smrekovo, melisino in imanovo eterično olje; nositi bakren nakit s smaragdji, z malahitom, s turmalinom, z zelenim ahatom, zelenim žadom, aventurinom, rožnatim kremenom in s krizoprazom; uživati sadje in zelenjavo
NEBEŠKO MODRA	spodbuja sposobnost za verbalno izražanje, komunikacijo ter krepi odgovornost in pripravljenost, da prisluhnemo drugim, simbolizira tudi resnico in zvestobo zdravje: ugodno vpliva na ščitnico ter tako uravnava presnovo in telesno temperaturo.	Vizualizirati modro; meditirati v modrem (nebo, voda, morje, rože, dragulji); oblačiti se v modro; nositi nakit s turkizi, z akvamarini, azuriti in modrimi topazi; uporabljati kamilično, sivkino in pelargonijevo eterično olje; uživati ribe in morske sadeže, beluše, borovnice, slive.
TEMNO MODRA	spodbuja podzavestne procese, domišljijo, intuicijo in druge psihične sposobnosti, simbolizira modrost, resnico, zvestobo, globino, večnost..., zajema pa tudi razum, ideje in sanje. zdravje: ugodno vpliva na živčni sistem (mali možgani, osrednje živčevje) in žleze z notranjem izločanjem	Vizualizirati temno modro; meditirati v temno modri (večerno nebo, temno modre rože, dragulji); oblačiti se v temno modro; nositi nakit s safirji, azuriti, lapisi, sodaliti; uporabljati pačulijevo in bosveljino eterično olje; uživati jajčevce, borovnice, slive, grozdje, robidnice.
ŠKRLATNA	Spodbuja navdih, ustvarjalnost, občutek za lepo, nadarjenost za umetniško izražanje in visoke ideale. zdravje: ugodno vpliva na živčni sistem (veliki možgani, osrednje živčevje)	Vizualizirati škrlatno; meditirati v škrlatnem (škrlatne rože gore, dragulji); oblačiti se v škrlatno; hoditi v gore; nositi ametist, vijoličasti fluorit, diamante, aragonit, selenit, aleksandrit; uporabljati sivkino eterično olje; uživati jajčevce, beluše, rdeče zelje, grozdje, borovnice

In ker je letošnje leto – LETO BARV lahko pričakujemo več veselja in dobre volje.

Jelena Stevančević

DELO NAŠE RAZVOJNO RAZISKOVALNE ENOTE

Razvojno raziskovalno enoto so ustanovili člani strokovnega kolegija konec lanskega leta, njena predsednica pa je ga. Zala BLEKAČ.

Razvojno – raziskovalna enota se deli na dve podenoti:

- Razvojno – raziskovalna enota – komerciala
- Razvojno - raziskovalna enota – proizvodnja.

Naša naloga je sestaviti seznam problemov v proizvodnji, jih analizirati, poiskati rešitve zanje in pomagati pri reševanju do odprave ali vsaj zmanjšanja težav. O delu in rezultatih pa smo dolžni poročati vsak mesec na sestanku predsednici uprave, ge. Mariji VRTAČNIK.

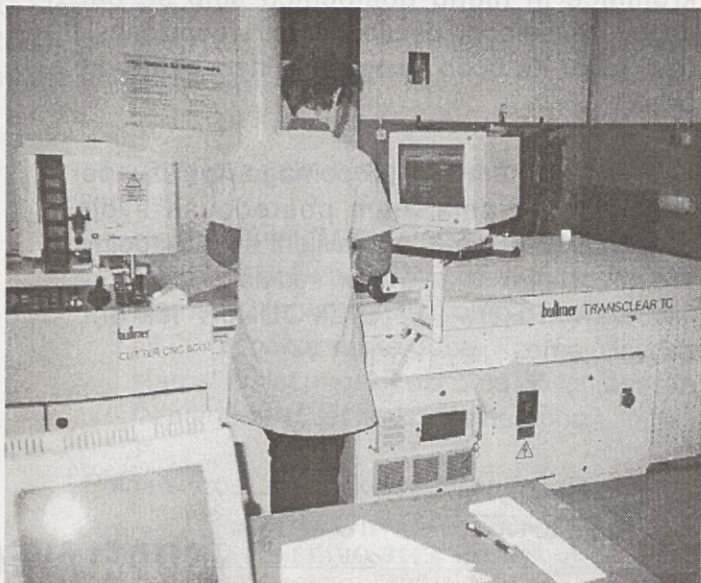
Krojilnica je bila prva skupina, s katero smo sodelovali. Ob pomoči ga. Vlada Dešmana, ki nam je izdelal police, smo najprej poskrbeli za red. Zložili in razsortirali smo vse bale, ostanke blaga pa predali sindikatu ali vrnili v skladišče za prodajo.

Staro dokumentacijo smo zavrgli, novo pa razvrstili po namenu in skupinah v mape.

V krojilnici so kar nekaj let imeli skupinsko normo. Ob ponovni uvedbi individualne norme smo imeli tudi malo težav. Precej obračunskih listkov je bilo nepravilno izpolnjenih ali prepozno oddanih. Kriva je bila predvsem neuskklajenost norm ter prepozno postavljeni časovni normativi. Kar nekaj časa je trajalo, da smo uskladili časovne normative, sedaj so tudi norme urejene. Pomočnico skupinovodkinje go. Urško Ograjenšek smo pooblastili, da skrbi za pravočasno oddajanje pravilno izpolnjenih obračunskih listkov, sodelavcem posreduje operacije za posamezne delovne naloge, ter sodeluje s tehnologji zaradi pravočasne priprave tehnoloških list. Prav tako je zadolžena za popolno in pravočasno oddajo zaključenih narisnih listov in poročil o skrojjenih komadih v pripravo dela.

Priprava dela pa bo poskrbela za bolj natančne podatke o metraži osnovne tkanine, o vrstah in barvah pomožnega materiala ter natančnem številu komadov, ki jih je potrebno skrojiti po delovnih nalogih in posameznih barvah. To še ni natančno predpisano pri domačih nalogih, predvsem pri pomožnem materialu kot so svilena podloga, žepovina in centelin.

Vodja krojilnice pa bo morala poskrbeti za pravočasno krojenje kompletnega delovnega

Kdor išče ... ta v Elkroju tudi najde

naloga od osnove do pomožnega materiala. Ker skrojena osnova brez centelina, žepovine ali svilene podloge skupinama drobnih deli ali predmontaža ne pomeni veliko, največkrat le oviro v proizvodnji, bodo morali v krojilnici kompletirati le kompletne delovne naloge. Nekompletni velikokrat le bremene skupine, saj podatki kažejo precejšnjo zalogo, v resnici pa skupina naloga ne more šivati, ker nima vseh potrebnih materialov. Prav tako so dolžni v krojilnici poskrbeti za takojšnjo fino krojenje drobnih delov, ki so grobo skrojeni in lepljeni na fiksirki.

Ob zastojih bo delo potrebno organizirati tudi popoldne, ker je krojilnica pač prva v procesu proizvodnje, zamude pa si že na začetku ne moremo privoščiti.

Posebno težavo pa povzročajo krojilcem delovni nalogi, ki imajo prednost. Ti morajo v proizvodnjo takoj, ko pridejo v »Elkroj«. Krojenje organizirati tako, da bodo ob tem imele dovolj dela vse skupine, pa je zelo zahtevno.

V zadnjem času se pojavlja tudi vse več tkanin z neoznačenimi napakami. Napake sicer pri napenjanju izločajo, vendar ostane še vedno veliko drobnih napak. Tuji partnerji takih hlač ne želijo. Potrebno je vse skrojene dele pred kompletiranjem cele podrobno pregledati, izločiti tiste z napako in jih zamenjati z dokrojenimi.

To je povsem dodatno delo, ki je velika obremenitev za krojilnico, pogosta v zadnjem času. Poleg tega, da vsaj dva krojilca pregledujeta

in dokrojujeta dele, mora skupinovodkinja zagotoviti 1800 izkrojenih hlač na dan. Z vodjo krojilnice in njeno pomočnico smo se pač dogovorili, da bodo delo podaljšali v popoldanski čas, kadar ne bodo zmogli v rednem delovnem času.

Ves čas so nam krojilci pomagali pri izvedbi našega programa, nam posredovali svoja opažanja in nasvete, pripravljeni so bili izpolniti vse novosti. Bili so zelo dobri sodelavci, za kar se jim člani RRE – PROIZVODNJA iskreno zahvaljujemo.

Naprej bo izpolnjevanje zadolžitev kontroliral in nadziral vodja proizvodnje g. Alojz Šimenc. Člani RRE-PROIZVODNJA se sestajamo ob četrtek. Pregledamo dotedanje delo in izpolnjevanje nalog ter naredimo načrt dela ter razdelimo zadolžitve s časovnimi roki za izpolnitev. Ker imamo pri svojem delu tudi zagotovljeno pomoč ostalih sektorjev, jih bomo prosili za sodelovanje pri reševanju problemov, ki presegajo okvir proizvodnje. Veliko pa nam bo pomenilo tudi sodelovanje kadrovske-socialne službe pri reševanju problemov, nastalih ob pogostih ali dolgotrajnih izostankih zaradi bolniškega dopusta. To najbolj občutijo v skupini zaključna dela, s katero sodelujemo sedaj.

Vida FORSTNER

»SODELAVEC TEDNA«

Na predlog, ki je bil izzvan s procesom Analize aktivnosti, smo ponovno oživili akcijo zbiranja koristnih predlogov, sedaj z imenom »Sodelavec tedna«.

Priložnost postati kandidat za ta naslov ima prav vsak, ki poleg tega, da dela svoje običajno delo, tudi »nekoliko« razmišlja. Vsak problem nam daje možnost izboljšave, in kot vsi vemo, problemov nikoli ne zmanjka, s tem pa nam ne zmanjka priložnosti za izboljšave.

Vsakdanja situacija, polna problemov in težav, s katerimi se srečujete predvsem sodelavci v proizvodnji in jih tudi najbolje poznate, nam je bila osnova. Želimo, da z idejami in predlogi izboljšate delovno okolje, delovne mesto prilagodite svojim željam in potrebam in tako ustvarite okolje, v katerem se dobro počutite in lahko uspešno delate. Vendar ne glejte samo svojega stroja in njegove okolice. Ideje se lahko nanašajo tudi na širše okolje, na celotno podjetje.

Predloge zbiramo v skrinjici pri jedilnici, lahko pa jih enostavno oddate komu iz raziskovalne enote ali skupinovodji in ta jih bo posredovala v prave roke.

Vaše ideje pregleda tim raziskovalne enote za proizvodnjo in se (v primeru, da je več predlogov) odloči za najboljšega. Sledi razglasitev »Sodelavca tedna«, ta pa potem sodeluje pri realizaciji svoje ideje.

Z mozaikom idej bomo lahko sestavili sliko, kakršna nam je vseč, za vsakim delčkom v mozaiku pa bo napisano ime. Mozaik bo najlepši takrat, ko bo sestavljen iz toliko delčkov, kolikor nas je zaposlenih.

Naš cilj pa je ustvariti proces nenehnih izboljšav, saj situacija ni nikoli tako slaba, da slabša ne bi mogla biti, ni pa tudi nikoli tako dobra, da se je ne bi dalo še izboljšati.

Citat:

LJUDJE DELAJO ZA DENAR, VENDAR NAREDIJO ZA PRIZNANJE, POHVALO ALI NAGRADO ŠE NEKAJ VEČ.

je dal idejo meni, naslednji pa naj jo da vam:

... NIKOLI SI NE NEHAJ PRIZADEVATI, DA NAJDEŠ NEKAJ DRUGAČENGA. NE ZADOVOLJI SE S TEM, KAR POČNEŠ. VEDNO POSKUŠAJ NAJTI PRILOŽNOST IN NAČIN, DA BOŠ IZBOLJŠAL TISTO, KAR DELAŠ...

Zala BLEKAČ

NOVOSTI NA PODROČJU ZAKONODAJE

V mesecu decembru 1999 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ), ki je pričel veljati 1. januarja 2000.

Zakon je prinesel nekatere novosti, ki vam jih v nadaljevanju predstavljamo

STAROSTNA POKOJNINA

a) Minimalni pogoji za pridobitev starostne pokojnine z odbitki

Starost 58 let in 40 let pokojninske dobe (moški) oziroma 38 let pokojninske dobe (ženska).

ODBITEK GLEDE NA STAROST PRI ZAVAROVANCU(KI), KI NIMA 40 LET (38) DELOVNE DOBE		
starost	odstotek zmanjšanja na leto	odstotek zmanjšanja na mesec
58 let	3,6 %	0,30 %
59 let	3,0 %	0,25 %
60 let	2,4 %	0,20 %
61 let	1,8 %	0,15 %
62 let	1,2 %	0,10 %
63 let	0 %	0 %

Znižanje pokojnine za vsak mesec starosti, ki zavarovancu(ki) manjka do dopolnjene polne starosti:

b) Pogoji za pokojnino brez odbitkov glede na starost

- starost 58 let IN 40 let delovne dobe (moški) oz. 38 let delovne dobe (ženska)
- starost 63 let (moški) oziroma 61 let (ženska) IN 20 let pokojninske dobe
- starost 65 let (moški) oziroma 63 let (ženska) IN najmanj 15 let zavarovalne dobe

Polna starost za moške se dviguje postopno

POSTOPNO DVIGOVANJE POLNE STAROSTI ZA MOŠKE	
leto	polna starost
2000	58 let in 6 mesecev
2001	59 let
2002	59 let in 6 mesecev
2003	60 let
2004	60 let in 6 mesecev
2005	61 let
2006	61 let in 6 mesecev
2007	62 let
2008	62 let in 6 mesecev
2009	63 let

Polna starost za ženske se dviguje postopno:

POSTOPNO DVIGOVANJE POLNE STAROSTI ZA ŽENSKE			
leto	polna starost		
	starostna meja po prejšnjih predpisih 53 let	starostna meja po prejšnjih predpisih 58 let	starostna meja po prejšnjih predpisih 60 let
2000	53 let in 4 mesece	58 let in 4 mesece	60 let in 4 mesece
2001	53 let in 8 mesecev	58 let in 8 mesecev	60 let in 8 mesecev
2002	54 let	59 let	
2003	54 let in 4 mesece	59 let in 4 mesece	
2004	54 let in 8 mesecev	59 let in 8 mesecev	
2005	55 let	60 let	
2006	55 let in 4 mesece	60 let in 4 mesece	
2007	55 let in 8 mesecev	60 let in 8 mesecev	
2008	56 let	61 let	
2009	56 let in 4 mesece		
2010	56 let in 8 mesecev		
2011	57 let		
2012	57 let in 4 mesece		
2013	57 let in 8 mesecev		
2014	58 let		
2015	58 let in 4 mesece		
2016	58 let in 8 mesecev		
2017	59 let		
2018	59 let in 4 mesece		
2019	59 let in 8 mesecev		
2020	60 let		
2021	60 let in 4 mesece		
2022	60 let in 8 mesecev		
2023	61 let		

V prehodnem obdobju so pogoji za pridobitev starostne pokojnine za zavarovanko naslednji:

POSTOPNO DVIGANJE MINIMALNIH POGOJEV ZA PRIDOBITEV PRAVICE DO STAROSTNE POKOJNINE PRI STAROSTI 58 LET IN DOPOLNITVI 38 LET POKOJNINSKE DOBE (ženske)		
<i>leto</i>	<i>minimalna starost</i>	<i>pokojninska doba</i>
2000	53 let in 4 mesece	35 let
2001	53 let in 8 mesecev	35 let
2002	54 let	35 let in 3 mesece
2003	54 let in 4 mesece	35 let in 6 mesecev
2004	54 let in 8 mesecev	35 let in 9 mesecev
2005	55 let	36 let
2006	55 let in 4 mesece	36 let in 3 mesece
2007	55 let in 8 mesecev	36 let in 6 mesecev
2008	56 let	36 let in 9 mesecev
2009	56 let in 4 mesece	37 let
2010	56 let in 8 mesecev	37 let in 3 mesece
2011	57 let	37 let in 6 mesecev
2012	57 let in 4 mesece	37 let in 9 mesecev
2013	57 let in 8 mesecev	38 let
2014	58 let	38 let

Starostna meja se zavarovanki(cu) zniža za vsakega rojenega ali posvojenega otroka, ob skrbi in vzgoji vsaj pet let in sicer za osem mesecev za enega otroka, za 20 mesecev za dva otroka in 36 mesecev za tri otroke. Za vsakega nadaljnjega otroka se znižanje starostne meje poveča za 20 mesecev. Starostna meja zaradi otrok se znižuje postopno. Starša se dogovorita, kdo od njiju bo uveljavljal znižanje starostne meje za vsakega posameznega otroka.

Ženski se minimalna upokojitvena starost zniža največ do 56 let starosti, moškemu pa do 58 let starosti.

Ženski, ki se je v obvezno zavarovanje vključila, preden je dopolnila 18 let starosti, se starostna meja zniža za čas trajanja obveznega zavarovanja pred dopolnjenim 18 letom starosti, vendar največ do 55 let.

Za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, razen če niso ta obdobja že všteta v pokojninsko dobo, se upoštevajo:

- leta zaključenega študija na do-diplomskem in po-diplomskem šolanju
- dejanski čas obveznega vojaškega roka, nadomestne civilne službe ali čas osnovnega usposabljanja za rezervni sestav policije
- čas, v katerem je bil zavarovanec prijavljen pri zavodu za zaposlovanje kot iskalec zaposlitve ali brezposelna oseba

Trud konfekcionarke ni nikoli poplačan

Določitev odstotka za odmero starostne pokojnine

Starostna pokojnina se odmeri od pokojninske osnove v odstotkih glede na dopolnjeno pokojninsko dobo in sicer za zavarovanca z zavarovalno dobo 15 let v višini 35 % (moški) oziroma 38 % (ženska) pokojninske osnove in se nato za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe odmerni odstotek poveča za 1,5 %.

Delovna doba daljša od polne delovne dobe se vrednoti v skladu z novim zakonom le, če je dopolnjena po 1.1.2000.

Starostna pokojnina brez zmanjšanja

Predčasna pokojnina je delno nadomestila starostno pokojnino brez zmanjšanja v posebnih primerih.

Za starostno pokojnino brez zmanjšanja je potrebno:

a) dopolniti minimalne pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine in če:

- mu je prenehalo delovno razmerje zaradi stečaja ali druge oblike prenehanja delodajalca
- podana invalidnost
- prenehanje delovnega razmerja slepemu zaravovancu po krivdi delodajalca
- ima status brezposelnega in je v zadnjih 24 mesecih najmanj 12 mesecev vpisan v evidenco kot brezposelna oseba
- je delodajalec iz ekonomskih razlogov pripravil finančno ovrednoten program razreševanja presežnih delavcev
- prenehanje delovnega razmerja na podalgi programa, po katerem je delodajalec na tako izpraznjeno delovno mesto zaposlil mlajšo osebo.

Delna pokojnina

Pravico do delne pokojnine lahko pridobi zavarovanec, ki je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, če je v delovnem razmerju z največ polovico polnega delovnega časa

Državna pokojnina

V sedanjih ureditvi ta pokojnina ni obstojala. Zanj je potrebno:

- izpolnjevati premoženjske pogoje
- doseči starost 65 let in med 15. in 65. letom starosti imeti najmanj 30 let stalno prebivališče v Sloveniji
- državna pokojnina znaša 33,3 % najnižje pokojninske osnove

Invalidska pokojnina

Pogoje za invalidsko pokojnino izpolni:

- invalid I. kategorije invalidnosti;
- invalid II. kategorije invalidnosti nezmožen za drugo ustrezno delo brez poklicne rehabilitacije, le-ta pa mu ni zagotovljena, ker je star nad 50 let;
- invalid II. ali III. kategorije invalidnosti kateremu ni zagotovljena ustrezna zaposlitev, ker je dopolnil 63 let (moški) oziroma 61 let (ženska);

- če je invalidnost posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, ne glede na pokojninsko dobo;
- če je invalidnost posledica bolezni ali poškodbe izven dela, pokritost delovnih let z najmanj tretjino pokojninske dobe (za mlajše še ugodnejše).

Kje je še pokojnina!

Vdovska in družinska pokojnina

Vdovsko pokojnino imenujemo pokojnino med zakoncema, za ostale družinske člane pa govorimo o družinski pokojnini.

Vdovi ali vdovcu se v primeru, da je to zanj ugodneje, poleg lastne pokojnine izplačuje tudi 15 % zneska vdovske pokojnine z omejitvijo, da sme skupno izplačilo znašati največ 100 % povprečne pokojnine, izplačane v državi v predhodnem koledarskem letu.

Otrokom, ki izgubijo oba roditelja, pripada še del družinske pokojnine po drugem staršu, v višini 30 %.

Invalidsko zavarovanje po novem

Invalidsko zavarovanje po novem vsebinsko bistveno spreminja sedanj sistem invalidskega zavarovanja. Nov sistem se bo pričel uporabljati od 1.1.2003 dalje.

Nova zakonodaja delovne invalide na nekoliko drugačen način razvršča v kategorije invalidnosti ter definira svoj poklic kot pomemben del za presojo invalidnosti. Prednostna pravica postaja poklicna rehabilitacija, vsa nadomestila pa dobivajo značaj individualizirane rente, vezane na invalidsko pokojnino ob dnevu nastanka invalidnosti. Višina plače na drugem ustreznem delu po nastanku invalidnosti nima več vpliva na odmero nadomestil, vezanih na opravljanje dela. Uvedena je možnost odpovedi delovnega razmerja invalidu. Uvaja se različna višina prispevne stopnje za primer poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Glede na zagotavljanje ravni varnega in zdravega dela.

S programom usposabljanja in zaposlovanja v Republiki Sloveniji do leta 2002 se predvideva uvedba krovne sistema. Predvideva se, da bi delodajalec moral imeti obvezno kvoto zaposlenih invalidov v višini 4 % od vseh zaposlenih.

Na področju invalidskega zavarovanja gre za resnično korenite vsebinske spremembe pravnega inštituta invalidnosti.

Marija KRIVEC

VZPODBUJATI INOVATIVNOST

1. KAKOVOSTNO ŽIVLJENJE

↑
KONKURENČNOST

↑
KAKOVOST POSLOVANJA

↑
S = cena + kakovost + izbira + enkratnost

↑
INOVIRANJE

↑
POGOJI

Elkroj®

dr. Matjaž MULEJ

2. INOVACIJA = INVENCIJA + KOMERCIALIZACIJA

dr. Alan AFNAH

3. INOVATIVNO POSLOVANJE NA VSAKEM KORAKU

KAJ JE NOVEGA NA PODROČJU ZAPOSLOVANJA V LETU 2000

Tudi v letošnjem letu na kadrovskem področju nismo mirovali.

Tako smo na novo uspeli zaposliti 12 delavcev (7 za delo v proizvodnji, 4 za delo v industrijskih prodajalnah in 1 delavca v pripravi dela).

Z delom je prenehalo 20 delavcev, in sicer 2 delavki v industrijskih prodajalnah, 1 delavec v pripravi dela in 17 delavcev iz proizvodno tehničnega sektorja (1 smrt delavke, 1 upokojitev, 1 disciplinsko prenehanje, 3 delavke so bile neuspešne pri delu, 11 delavk pa si je našlo ustrežnejše delo pri drugem delodajalcu).

Zora ŠTRUCL

MODNI TRENDI ZA POMLAD POLETJE 2000

Minili so dnevi čiste črnine in sivine. Mnogi modni užitarji so novega barvitnega obdobja zelo veseli, saj je ustvarjanju podana večja širina tako z barvami, detajli, dodatki.

Letošnje poletje je prva takšna ločnica desetletnega obdobja minimalizma, čistosti linij, nenačičkanosti in nobenih dodatkov. Sedaj si lahko privoščimo veliko več. Kombiniramo lahko med sabo barve, ki so še pred nekaj časa veljale kot kičaste – npr. oranžna in roza, rdeča in lila, oranžna in rdeča.

Poleg barv so pomembni dodatki kot so razni žakardni trakovi, vrvice, franži, bleščice, ki jih kombiniramo tako na hlačah, majicah, topih, jaknah, torbicah ali celo na čevljih.

Zelo pomemben detajl ali celo tema je ročno pletenje. Je lahko samostojno ali se kombinira z različnimi materiali. Pri damskem pletenju so pomembni globoki izrezi, zelo ozke linije, ni okrasov, pri pletenju za teenagerje pa je ravno nasprotno - govorimo o come backu hipijevskega stila. V modo prihajajo vzorci pohištvene industrije. So barviti in hitro razpoznavni.

Kot modni hit prihajajo karo vzorci, črte, velike pike. Srebrno paleto barv počasi zamenjujejo zlati odtenki, ki še to poletje niso toliko prodrli kot bodo naslednje.

Novo tisočletje nam torej prinaša veliko modnih sprememb. Koliko jih bomo oprijeli pa je seveda odvisno od nas samih in od našega počutja.

Urška Marolt

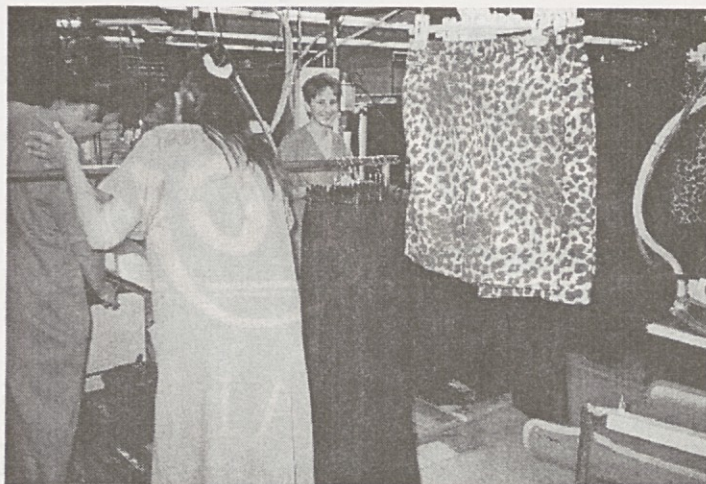

MODA V SVETU IN ELKROJU

Glavna značilnost mode je, da se stalno spreminja in menja svojo podobo vsaj dvakrat na leto. Vedno se trudi, da bi stopila pred čas in nam pokazala, kako bomo oblečeni. Letos je čas še posebej na njeni strani, saj je prava revolucija v oblačenju, celo klasika se je premaknila, predvsem v ženski modi, kjer ni več strogega zapenjanja, določene dolžine krila..., ampak domena modno oblečene ženske – BITI SEXY – biti ženska v službi in prostem času; nakar je tudi v moški modi več svobode, brez togih pravil, kljub vsemu pa ostanejo moški uglajeni in zapeljivi. Še bolj kot kdajkoli prej sta poudarjena individualnost in kreativnost posameznika. Ljudje malce s strahom spremljajo to dogajanje, vendar pa je moda že zdavnaj pogumno zakorakala v novo sezono. Kot to naredi vsakič.

Danes modni svet poleg oblačil, spodnjega perila in krzna sestavljajo torbe in usnjena galanterija, čevlji, šali, ure, očala, nakit, kozmetika in seveda vonji. Vse linije so integralni delčki tega sveta in pripomorejo k internacionalnemu vplivu modne hiše. Kultura odličnosti znanih modnih hiš temelji na tradiciji in strokovnosti.

Uveljavljena modna hiša ne pomeni le ime modne znamke, temveč podobo polno pomena in čustev, svet, svet katerega vrednote izvirajo iz izjemnega kreativnega pristopa v popolnem soglasju z občutljivostjo za sodobnost. Pri vsem tem pa ima velik pomen kreatorski tim, za katerega lahko rečemo, da je duša in vrednota same hiše. Svoje ime ter obstanek na vrhu modnega sveta dosegajo

Vsi - tudi v likalnici delajo "modo"

z ogromnimi vlaganji v reklame, modne revije, stalno oblačijo izbrane znane ljudi v svetu. Ekipo imajo tudi za svoje trgovine, za katere je značilen trend, blišč in lepota.

V modi so poleg izrazov blišči, trend in lepota pomembni izrazi bilanca, prodaja in dobiček. In če uspeš doseči prvo, lahko imaš dobre tudi druge dejavnike.

In predvsem zaradi vseh teh dejavnikov ne moremo primerjati svetovne mode in mode v Elkroju. Čeprav mislim, da smo že dokazali, da znamo ustvariti, narediti kvalitetna in moderna oblačila, da delamo korake naprej, vendar moramo vedeti, da so ti koraki tako veliki, kolikor kapitala, dobrih ljudi, dobre volje ..... ima tovarna.

Jelena STEVANČEVIČ

ODNOS SODELAVEC – TEHNOLOG – SKUPINOVODJA

Darinka dobro ve, da morajo biti medsebojni odnosi dobri

Kot je pomemben odnos med ljudmi nasplošno za blaginjo in zadovoljstvo, tako je tudi odnos med tehnologi in skupinovodji v proizvodnji. Na njih sloni tehnološka iznajdljivost in organiziranost, kar vpliva na doseg plana in kvaliteto izdelkov.

Ker je naša proizvodnja razdeljena na predmontažne in montažne skupine, vsak tehnolog sodeluje s 7 ali 8 skupinovodji od krojenja do adjustiranja.

Le dobro sodelovanje od krojev do skladiščenja izdelkov daje tudi dobre rezultate in pravočasno izdelavo tudi tistih delovnih nalogov, ki zaradi različnih problemov s strani naročnikov skoraj niso izvedljivi.

Tehnolog izdelava operacijske liste po modelih in skupinah, ter jih skupaj s skupinovodji po vzorcih pregledajo in odpravijo morebitne nejasnosti.

Skupinovodji so potem dolžni spoštovati predpisane tehnološke postopke v skupini, sicer lahko pride do napak v izdelavi ali časovnih razhajanj, kar vpliva na ceno izdelka.

Zaradi dela zaporedno po skupinah, morajo skupinovodje skrbeti eni za druge, da pravočasno

in kvalitetno dobijo delo eni za drugimi in enako predajo naprej, da bi skrajšali cikel izdelave in s tem tudi stroške izdelave.

Dober odnos med tehnologom in skupinovodjo ter tehnološka disciplina vpliva tudi na dobre odnose med delavci v posameznih skupinah in izpolnjevanje njih dolžnosti.

Dragica PERDUN

SEMINAR »OCENJEVALNI INTERVJU«

Dne 15.3. in 16.3.2000 je profesor Andrej Kožar v naši družbi izvajal seminar »Ocenjevalni intervju«. Seminar je bil organiziran za vse vodilne in vodstvene delavce, seminarja se je udeležilo 42 delavcev.

Profesor Kožar je udeležencem seminarja predstavil pomembnost razgovorov vodij s svojimi podrejenimi.

Vsak vodja bo opravil s svojimi podrejenimi mesečne in letni razgovor. Mesečni razgovori imajo osnovni namen, da spremljamo realizacijo pokazateljev, ciljev in zastavljenih aktivnosti. Mesečni razgovori so v naprej zapisani in jih ni mogoče prelagati ali opuščati. Nadrejeni in podrejeni opravita razgovor v smislu komunikacije. O razgovoru se piše zapisnik, ki ga oba udeleženca razgovora podpišeta. Mesečni protokol hrani vodja pri sebi in je njegov dokument. Mesečni razgovor vodje in podrejenega traja od pol do ene ure.

Letni razgovor izvajamo na enak način kot mesečni, le da traja dalj časa in sicer od ene do dveh ur. Osnovni namen letnih razgovorov je spremljanje uspešnosti posameznika, doseganje zastavljenih ciljev, ocena za napredovanje, ugotavljanje razlogov za zamenjavo, planiranje napredovanja. Sogovornika pregledata vse pomembne sestavine dela podrejenega, zlasti pa ocenjujeta doseganje rezultatov. Listino letnega razgovora hrani kadrovska služba, ki je dolžna pred začetkom ocenjevalnega obdobja opozoriti vodje na obveznost in jim tudi razdeliti listine kandidatov.

Komisija za razvoj kadrov uporablja listine kot delovno gradivo.

Vodja je dolžan, da se pogovor opravi temeljito,

tako po vsebini razgovora, kot o uspešnosti delavca, nalogah, ki jih je ta opravil, ciljih, ki jim je sledil, izobraževanjih.

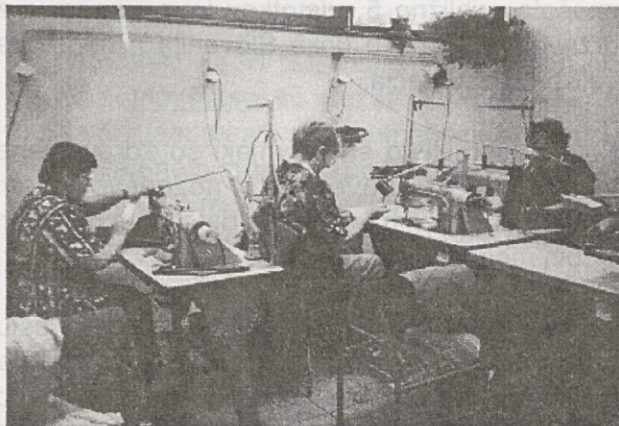
Letni razgovor opravi tudi vodja skupine s svojimi sodelavci. Razgovor traja približno dvajset minut. Delavec mora biti o terminu in vsebini razgovora vnaprej obveščen. Pri tem razgovoru lahko delavec izrazi željo po napredovanju, spremembi delovnega mesta, poda oceno zadovoljstva itd.

Udeleženci, ki so se udeležili seminarja »Ocenjevalni intervju«, so bili z izvedbo seminarja v glavnem zadovoljni.

Dne 12.4.2000 je bil organiziran seminar za prodajalke na temo »Strategija in taktika prodaje«. Seminar je izvajal g. Andrej Kožar. Prodajalke z izvedbo seminarja niso bile zadovoljne in bi v bodoče želele izvedeti kaj novega.

Istega dne je g. Andrej Kožar izvedel tudi enourni seminar za vse zaposlene »Za koga in kako delamo«. Tudi z izvedbo tega seminarja vodstvo družbe kot tudi delavci niso bili zadovoljni.

Marija Krivec

Sodelavke v našem kakovostnem servisu za stranke

Zgodbica o muhi in psihiatru:

Psihiater je sedel v lobiju hotela. Zunaj je bil lep poletni dan. Vzdušje v hotelskem lobiju je motila muha, ki se je zaletavala v okno. Močno si je želela priti ven, vendar stekla seveda ni mogla prebiti. Bolj je poizkušala, bolj jo je bolela glava. Psihiater je sedel v stolu in jo opazoval. Vsakih nekaj minut se je zagnala proti oknu – bzzzzzz in bum v steklo. Tako je poizkušala kar nekaj ur. In na koncu je onemogla omahnila na tla.

Muha pa ni vedela ene stvari. Če bi poizkusila samo meter levo, kjer je bilo okno odprto, bi ji uspelo priti ven.

Tudi ta otroček v naši trgovini bo moral skozi pot življenja - učenja

ALI SMO RES TOLIKO BOLNI?

V Sloveniji je bolniška odsotnost z dela v letu 1999 znašala približno 5 odstotkov in v primerjavi z državami Evropske unije Slovenija ne odstopa veliko od povprečja.

Kakor ugotavljajo strokovnjaki so zdravstvene težave pogosto povezane z nezadovoljstvom zaradi neustreznih razmer na delovnem mestu in slabih medsebojnih odnosov.

Od leta 1998 so v R Sloveniji na prvem mestu med razlogi za bolniško odsotnost z dela poškodbe, ki so problem številka ena pri delovno aktivnem prebivalstvu, še zlasti pri moških, ki so

Nauk te zgodbe?

Ni važno kako trdo delate in kako se trudite. Če vedno delate iste stvari, poizkušate na isti način, bo tudi rezultat enak. Nekaj morate spremeniti. Šele, ko nekaj spremenite, oziroma, ko se spremenite, lahko pričakujete drugačne rezultate.

Če torej mislite, da se veliko trudite, pa vseeno niste tako uspešni, kot bi želeli biti, je verjetno razlog v temu, da delate napačne stvari. Zato vam svetujem, da večkrat na leto premislite, ali ste na pravi poti. Je posel s katerim se ukvarjate tisto pravo. Se trudite na pravi način? Kje boste čez nekaj let, če boste nadaljevali s takšnim načinom dela, kot ga imate do sedaj?

Za uspeh v katerem koli poslu je potrebno tudi nekaj investirati. Katera je nedvomno najboljša investicija v vašem življenju. Kam investirati?

Investirajte vase! Prepričan sem, da sami zase ne mislite, da ste slaba naložba. Zato vam ne sme biti žal tolarja, ki gre za vaše izobraževanje in vašo osebno rast. Vse se vam bo povrnilo večkrat, kot katera koli investicija na borzi. Potem pa seveda novo znanje uporabite.

Bodite pogumni in postavite si velike cilje. Ni dovolj, da si postavite velike cilje. Bodite tako pogumni, da te cilje tudi javno objavite. Povejte svoji družini, znancem in prijateljem kaj boste dosegli v naslednjih 10 letih. Če je potrebno cilje objavite na internetu! Tako bodo vsi, predvsem pa vi sami vedeli, da s cilji mislite resno!

zaradi le-teh kar dvainpolkrat pogosteje na bolniški, kot ženske. Na drugem mestu so bolezni dihal, na tretjem mestu pa je odsotnost zaradi nege, vendar ne zato, ker naši otroci ne bi bili bolni, ampak zato, ker se število rojstev nenehno zmanjšuje.

Bolniški dopust je pri ženskah višji kot pri moških in so le-te na bolniški večkrat in po manj časa, moški pa manjkrat, ampak takrat dlje. Zanimivo je tudi, da so ženske v Sloveniji pogosteje v bolniški ne samo zaradi nege otroka in nosečnosti, ampak tudi zaradi bolezni hrbtenice, duševnih bolezni in rakavih obolenj. Ženske pogosteje

obolevajo za boleznimi, ki imajo manjšo težo in prej ozdravijo (manjša umrljivost). Moški pa v glavnem obolevajo za težjimi boleznimi in se velikokrat ne morejo več vrniti na delo.

Tako lahko v prihodnosti glede na to, da se delovna doba podaljšuje pričakujemo, da bodo ženske še več in pogosteje na bolniški, kar je za naše podjetje, kjer je skoraj 91 % žensk, zelo slaba napoved.

Da bi ugotovila, kako je bilo z bolniškim staležem v preteklem letu v naši družbi, sem o tem pripravila posebno analizo.

TABELA I: Bolniški stalež – po mesecih (povprečno odsotni na dan) v letu 1999:

mesec	št.bol. ods. do 30 dni	% do 30 dni	št.bol.ods. nad 30 dni	% nad 30 dni	Skupaj	%
januar	25	4.4.	13	2.3	38	6.7
februar	32	5.5	18	3.1	50	8.6
marec	19	3.3.	14	2.6	33	5.9
april	10	1.8	15	2.6	25	4.5
maj	17	3.2	13	2.3	30	5.5
junij	22	4.0	14	2.6	36	6.6
julij	15	2.8	16	3.0	31	5.8
avgust	19	3.4	14	2.5	33	5.9
september	22	4.0	18	3.3	40	7.3
oktober	16	3.1	19	3.8	35	6.8
november	23	4.4	21	4.1	44	8.5
december	23	4.6	15	3.0	38	7.5
povprečno	20	3.7	16	2.9	36	6.6

Torej je iz tabele razvidno, da je bolniška odsotnost do trideset dni višja skoraj za 1 odstotek (do 30 dni 3.7 %, nad 30 dni 2.9 %), kar je bilo za pričakovati, kajti zdravniki kolikor je le mogoče vračajo delavke nazaj na delo pred potekom 30-dnevne odsotnosti.

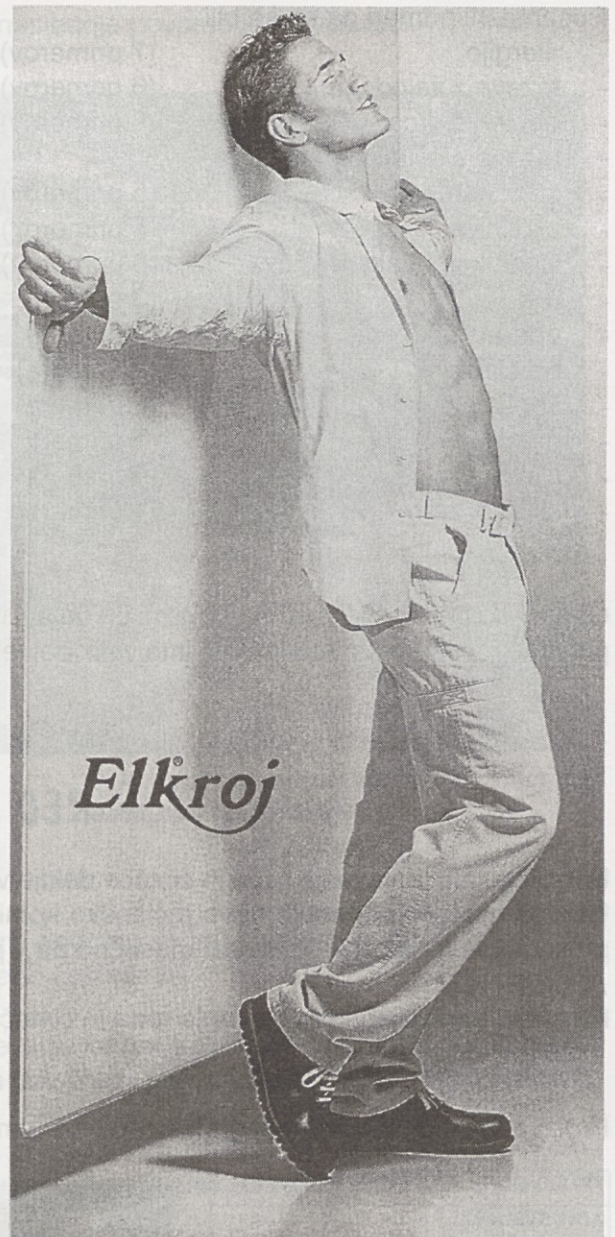
Skupna povprečna odsotnost z dela zaradi bolniške odsotnosti je v letu 1999 znašala 6.6 % ali 36 delavcev na dan, torej kar za eno skupino.

Moramo še povedati, da bi bila bolniška odsotnost še veliko večja, če ne bi veliko delavk namesto, da nastopijo bolniški stalež »koristilo ure« oz. koristijo redni letni dopust.

Iz mesečnih poročil o bolniških izostankih delavk sem želela ugotoviti najpogostejše vrste bolezni, zaradi katerih so bile delavke v bolniškem staležu v preteklem letu.

Ugotovitve so naslednje:

- Daleč na prvem mestu je bolniška odsotnost zaradi rizične nosečnosti (v vsem letu sta bili le dve delavki, ki sta delali do nastopa porodniškega dopusta).

Sprostimo se!

- Na drugem mestu je odsotnost zaradi nege otroka (v R Sloveniji na tretjem mestu).
- Na tretjem mestu gripa, angina, to so obolenja, ki trajajo krajši čas, torej spadajo v bolniško do 30 dni in smo dolžni vsa nadomestila plačati v družbi.
- Na četrtem mestu so ginekološke težave (smo pač kolektiv z 91 % žensko delovno silo).
- Na petem mestu so »težave s hrbtenico«.
- Na šestem mestu so »reumatična obolenja«.
- Na sedmem mestu so poškodbe izven dela.
- Na osmem mestu so poškodbe pri delu (razni vbodi, zlom noge, zvin, pot na delo in iz dela) in vnetje ledvic.
- Na devetem mestu so težave z živci – tudi te bolezni zahtevajo dolgotrajno zdravljenje v bolnišnici v Vojniku.

Posamezni primeri pa so še bili:

- alergije	(7 primerov)
- težave z želodcem	(6 primerov)
- obolenje srca	(6 primerov)
- težave s ščitnico, operacija žolč. kamnov	(5 primerov)
- pljučnica	(5 primerov)
- visok krvni tlak	(5 primerov)
- rak	(3 primeri)
- operacija kolena	(4 primeri)
- borelioza	(2 primeri)
- vnetje sinusov	(2 primeri)
- meningitis	(1 primer)
- sladkorna	(1 primer)
- alkoholizem	(1 primer)

Čeprav so bile zgoraj naštetih bolezni pri delavcih prisotne v posameznih primerih, ima velik del teh

bolezni značaj dolgotrajne odsotnosti z dela, pri nekaterih pa celo kategorijo invalidnosti oz. invalidsko upokožitev.

Kljub temu, da po ocenah strokovnjakov (prof. Kožar) bolniški stalež v naši družbi ni visok, si bomo prizadevali le-tega še znižati, in sicer:

- z delavkami, ki so pogosto v bolniškem staležu smo in še bomo opravili temeljit razgovor,
- tedensko analiziranje bolniških izostankov in dosledno izvajanje kontrole bolniškega staleža
- pri postopkih pred invalidsko komisijo izrabiti vse možnosti, ki jih nudi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- razmisliti o ponovni uvedbi rekreacije med delovnim časom v proizvodnji in razvojnem oddelku.

Zora Štruel

RED IN ČISTOČA

Komisija za ocenjevanje reda in čistoče deluje v naši družbi že tri leta. Prvič je bila imenovana maja 1997. Uprava mesečno imenuje novo tričlansko komisijo, ki opravi ogled in ocenjevanje enkrat tedensko vseh proizvodnih prostorov in enkrat mesečno pa v pisarnah vseh sektorjev in uprave.

Rezultati enoletnega ocenjevanja reda in čistoče od maja 1999 do konca maja 2000 so naslednji:

Proizvodne skupine so dosegle v ocenjevalnem obdobju naslednje povprečno število točk:

PROIZVODNE SKUPINE	POVPR.
ADJUSTIRANJE	41,7
M6	37,8
M3	36,8
SVM	35,3
LIKALNICA	35,2
M4	35
M1	34,9
M2	34,8
PA	33,9
M5	33,3
VZORČNI	33,3
DD	33
M7	32,2
ZD	32,2
SGI	32
VZDRŽEVANJE	32
KROJILNICA	28,7

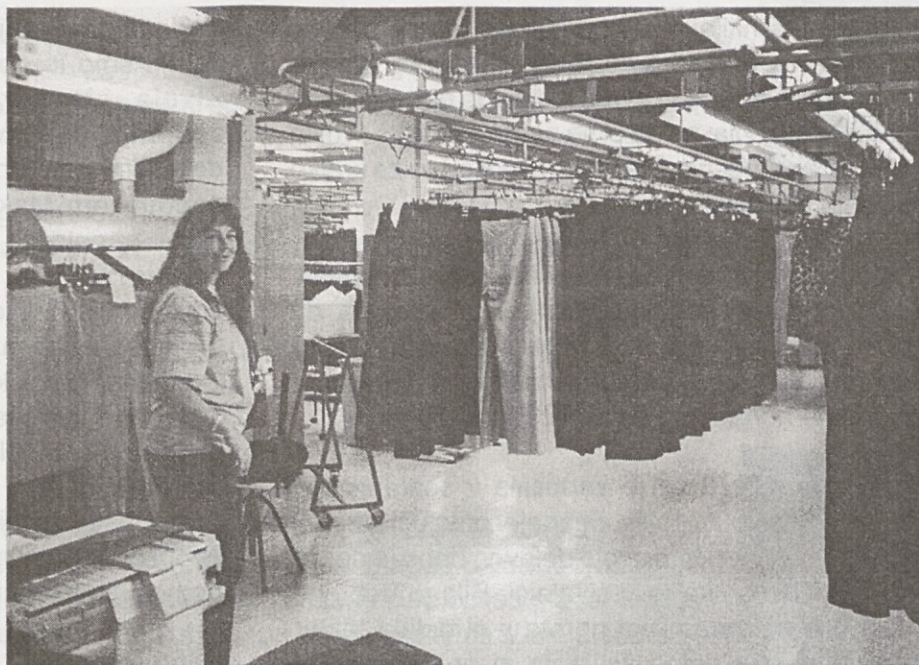

V adjustirnici se vse blešči...

V ostalih organizacijskih enotah oz. pisarnah pa so dosegli naslednje povprečno število točk:

ORG. ENOTA	POVP REČJE
PREDSEDNICA UPRAVE	28,9
TRGOVINA	28,9
NAM.PREDS. UPRAVE	28,8
KADROVIK	28
VRATARNICA	27,7
TAJNIŠTVO	27,4
PLAN	27,4
VODJA PTS	27,4
VODJA SKI	27
OD	26,5
PRODAJA	26,2
VODJA PD	25,7
DRUŽBENA PREHRANA	25,6
ZT	25
KOOPERACIJA	25
VODJA IP	24,9
TEHNOL V PD	24,8
KREACIJA	24,7
ŠABLONERJI	24,5
VODJA FRS	24,5
TEHNOLOGI	24,5
KNJIGOV.ODD.	24,4
RAZPIS DN	24,2
ODD. ZT	23,9
ADMINISTRATOR	23,8
AOP	23,6
ADMINISTRATOR PD	23,5
VODJA KS	23
KONSTRUKCIJA	22,9
ASSYST	22,8
DELAVSKI DIREKTOR	22,2
POENTERKI	22,2
FINAN.OPERAT.	21,8
VODJA PROIZVODNJE	21,2

... in tudi skupinovodkinja Branka je nasmejana. Vsem čestitamo!

V zadnjem ocenjevalnem obdobju si je posebno pohvalo zaslužila adjustirnica in zato ji iskreno čestitamo.

Vendar ne glede na ocenjevanje komisije za RIČ se moramo vsi zaposleni truditi, da vsak na svojem delovnem mestu poskrbimo za red in čistočo.

Zavedati se moramo, da je Elkroj naš drugi dom in, da nam bo vsem prijetneje delati v lepem in urejenem delovnem okolju.

Marija Krivec

UPOKOJILA SE JE FANIKA ZIDARN

Fanika Zidarn

Fanika je bila pri nas zaposlena polnih 29 let in to je dolga leta delala kot konfektionar v skupini A1 oziroma M1, zadnja leta pa kot adjustirec v adjustirnici.

V letu 1994 ji je začelo nagajati zdravje, koncem leta 1995 ji je bila

priznana invalidnost II. kategorije invalidnosti. Ker šivati ni mogla več, je bila razporejena na adjustiranje in je tam ostala vse do upokojitve.

Delavka je veljala kot konfektionar res za vzor vsem njenim sodelavkam, saj je vedno dosegala in presejala normo. Zato se ji za ves trud še toliko bolj zahvalujemo, v pokoju pa ji želimo še mnogo zdravih in veselih dni v krogu svojih najbližjih.

Sama večkrat pove, da moraš življenje gledati z vedre plati in vsako stvar vzeti za dobro in potem je življenje lepše in prijaznejše.

Naša Fanika nam to zna pokazati in dokazati s pravim, prijaznim odnosom do vsakega izmed nas.

ŠILJI V SLOVO

Kakor reka hitijo dnevi mimo nas, da se ob letu začudeno oziramo: »Je že mimo?« Koliko neponovljivega se je zvrtilo mimo nas v brzicah našega življenja, ne da bi se nas dotaknilo s svojim sporočilom. Večnost nam je posodila čas za kratko bivanje na reki življenja.

Kratek čas je bil odmerjen tudi naši Šilji. Prekratek, da bi mogla uresničiti vse sanje, ki jih je imela, da bi mogla izživeti vse lepe trenutke, da bi osrečevala tiste, ki smo jo imeli radi. Desetega marca je nenadoma ugasnilo njeno življenje.

Novembra 1978 se je zaposlila v šoštanjskem obratu Topra, ki se je pozneje priključil modni konfekciji Elkroj. Vso svojo delovno dobo je delala kot medfazna likalka v šivalnici. Bila je dobra in uspešna delavka. Tudi norma ji ni delala težav. Vedno je bila polna življenja in optimizma. Te

zaklade smo prejeli vsi, ki smo jo poznali. Živela je srečno življenje s svojim dolgoletnim življenjskim sopotnikom Maksom. Nikoli ni potožila, da ji nagaja zdravje, zato smo bili vsi toliko bolj pretreseni, ko nas je zapustila, stara komaj 46 let. Ni imela časa, da bi se postarala in ovenela, ni bilo priložnosti, da bi s čim nečastnim skalila svojo podobo. Njeno delovno mesto je prazno in zaman bomo čakale, da bi se vrnila.

Pogrešamo jo.

Naša Šilja

Sodelavke

INTERVJUJI

PUŠNIK MARIJA

V Elkroju je zaposlena že skoraj 33 let. Do oktobra 1999 je delala v proizvodni enoti Šoštanj, sedaj pa dela v Nazarjah v skupini drobni deli. V službi se počuti dobro in z delom je zelo zadovoljna. V Nazarjah dela v sredini mladih sodelavk in tako se tudi sama počuti mlado. Rada hodi na izlete, zato se bo udeležila tudi sindikalnega izleta v soboto 6. maja. Zadnje čase ima težave s hrbtenico, kar ji povzroča težave pri delu.

Marija je poročena in ima dva otroka, s svojo družino živi v Gabrkah. V marcu je praznovala svojo petdesetletnico. Sodelavke so jo ob praznovanju prijetno presenetile in ji kupile darilo, ki si ga je želela.

V prostem času rada kolesari in se sprehaja z vnuki, kolikor ji čas dopušča. Letni dopust bo preživela v Radencih, da si nabere novih moči za delo. Njena velika želja je, da bi zdrava dočakala upokojitev.

ŽEHELJ PAVLA

Pavla je stara 48 let. Je poročena in ima enega sina. Doma ima nekaj zemlje, živino, zato ji prostega časa ostane zelo malo. V prostem času rada bere, gleda televizijo in tudi kaj malega za domače sešije. Letni dopust bo preživela doma.

V službi dela na delovnem mestu medfazni kontrolor od decembra 1999 dalje, pred tem pa je delala v kontroli. S sodelavkami se razume, vedno je za odkrit pogovor. Kadar pride do problemov, se pogovori z go. Marto in v glavnem vedno najdeta ustrezno rešitev.

ZABREZNIK NATAŠA

V Elkroju dela že 12 let, zadnjih devet let dela na delovnem mestu medfazni kontrolor. Svoje delo zelo rada opravlja, v veliko zadovoljstvo ji je, da se s sodelavkami razume. Ko kot kontrolor vrne hlače z napako, se z delavkami pogovori in nikoli ne prihaja do problemov, delavke pa napake odpravijo.

Živi skupaj s prijateljem in njegovimi otroki. Težko čaka vikende, da se prijatelj vrne z vožnje, otroci s šole in potem skupaj preživijo konec tedna. Poleti bodo odšli na morje, zato že težko čaka na letni dopust.

Njena največja želja je, da bi se doma in v službi še v naprej tako dobro razumeli, kot so se doslej.

MAGDA MEKIŠ

Magda je zaposlena v Elkroju že 18 let. Z možem Milanom, ki prav tako dela v Elkroju imata sina Miha, ki je star 11 let in hčerko Majo, ki ima 13 let. Magda dela v krojilnici, kjer številči. Svoje delo ima rada in je z njim zadovoljna, želela bi si le boljšo plačo. Dopust bodo preživel na morju v Rabcu. Sama bo kuhala, pa bo ceneje. Potrebujejo samo še lepo vreme.

KRISTINA POLAK

Kristina je medfazna kontrolorka in ima 15 let delovne dobe v Elkroju. Delo je zahtevno, vendar ga z veseljem opravlja. Včasih si želi le kakšno prosto soboto več. Tudi Kristina bo preživela dopust na morju. Piran je njen priljubljen dopustniški kotiček, kjer bosta s prijateljem Matjažem uživala na soncu in si nabrala energije za nove delovne dni.

ŽAGAR JOŽICA

Dela na zaključnih delih kot pomočnik skupinovodje. Z možem Stanetom sta ponosna na svojega eno in pol letnega sina Jana. Želi, da bi bilo v službi manj tistih obremenilnih in stresnih dni pred odpremo in boljših odnosov med sodelavci. Dopust so že več let preživali v Poreču in tudi letos bo tako. Ti trenutki so za Jožico najlepši, saj jih preživi s sinom in možem, neobremenjena z vsakdanjimi težavami.

Vsem želimo miren in prijeten dopust.

NAGRAJENCI

Na uradni otvoritvi trgovine v Velenju smo izžrebali tudi nagrajence, ki so izpolnili nagradno anketo. Izžrebani so bili:

1. nagrada Uroš LUKIČ, Pot na Brod 12, 1433 Radeče
bon za 100.000 SIT
2. nagrada Darko JUG, Koželjskega 1, 3320 Velenje
bon za 50.000 SIT
3. nagrada gospa Malbašič, Pod kostanji 2, 3000 Celje
bon za nakup hlač ELKROJ

Srečne nagrajence je "odkrila" poslovodkinja Marjana Čekon

NAŠ IZLET NA AVSTRIJSKO KOROŠKO

Letos nas je peljala turistična agencija iz Krškega. Izpred Elkroja sta avtobusa odpeljala ob 7. uri, ter še vse do Velenja »pobirala« naše delavke, oziroma udeležence izleta. Po carinskih formalnostih na Holmecu nas je pot peljala najprej do turistično zanimivega Klopinskega jezera. Jezero je zelo podobno po legi, velikosti in številnimi hoteli naokoli našemu blejskemu, le da nima otočka. Občudovali smo urejenost okolice, saj je bilo vse zelo čisto in urejeno. Samo jezero je globoko okoli 48 metrov in je zelo čisto, saj se ob obali lepo vidi dno jezera. Občudovali smo čudovito urejene vile, hiše z apartmaji in hotele. Vse je v privatni lasti. Manjkali so samo turisti, saj še ni odprta sezona za letovanje.

Čarobni svet Minimundusa

Po ogledu jezera nas je pot peljala mimo Celovca do St. Vida, kjer smo zavili desno proti vznožju na zunaj čudovitega gradu Ostrovica (Hochosterwitz), ki stoji na vrhu hriba in je viden z avtoceste že od daleč. Ko smo prispeli pod vznožje gradu, ki je visoko na griču, smo se peš podali na grad. Grad ima tudi zelo strmo žičnico, ki pa za časa našega obiska ni delovala. Da smo prišli na grad smo morali iti skozi štirinajst grajskih vrat, ki so povezana s stolpi. Na vrhu gradu nisem opazil nobenih posebnosti, da bi me navdušile. Ogledali smo si muzej orožja iz srednjega veka, ter nekaj oljnih slik tedanjih lastnikov gradu. V gradu samem ni nikakršnih razkošnosti v obliki pohištva, štukatur, grotesk, tapiserij, posode itd., saj je takrat ta grad služil za obrambo proti Turkom. Na grajskem dvorišču je restavracija z številnimi mizami in klopmi, ki so postavljene v prijetni senci pod visokimi kostanji. Po napornem vzponu na ta

grad se kratek počitek kar prileže.

Ko smo zapustili grad, smo si za kratek hip ogledali Gosposvetsko polje, kjer stoji vojvodinski prestol. Šli smo tudi v znamenito cerkev Gospa Sveta (Marija Saal), kjer pa smo bili navzoči obredu poroke, katero je spremljalo čudovito petje in orgljanje.

Ker je bilo v soboto popoldan v Celovcu vse zaprto smo se takoj napotili v znani Minimundus, kjer so razstavljene vse najčudovitejše zgradbe iz vsega sveta v miniaturni. Razstavljenih je točno 171 modelov na območju 26.000 m². Vsi modeli so izdelani natančno in skrbno v merilu 1: 25, ki ponazarjajo istovetnost originalne stavbe. Za popestritev razstavnega parka vozijo sem ter tja miniaturni vlakci najrazličnejših dob in oblik. Veliko je tudi bazenov, v katerih so prave ribe. Po Minimundusu nas je peljala pot ob južni obali čudovitega in slikovitega Vrbskega jezera, saj je dolgo 12 km in široko do 2 km. Tu je največje poletno turistično gibanje na avstrijskem. Obšli smo tudi Baško jezero v smeri mejnega prehoda Korensko sedlo, kjer smo prečkali državno mejo, ker naj bi po programu še obiskali Planico in Kranjsko goro. Ker je bila večerja napačno preskrbljena (v Velenju namesto nekje na Gorenjskem) je odpadla Planica, v Kranjski gori pa smo se ustavili le za kratek čas.

Morali smo iti v Velenje kjer nas je čakala pozna večerja.

Niko MLAKAR

Grad Ostrovica

Kroj - list za obveščanje delavcev ELKROJ d.d. Mozirje. Glavna in odgovorna urednica: Vera Pečnik. Uredniški odbor: Vera Pečnik, Urška Marolt, Ana Boršnak, Zala Blekač, Brigita Jerovčnik, Iva Bitenc in Marija Krivec (predsednica). KROJ izhaja občasno v nakladi 600 izvodov. Glasilo spada med proizvode informativnega značaja iz 13. tč. tar. št. 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5% (mnenje Ministrstva za informiranje Republike Slovenije št. 23/199-92). Naslov: Elkroj Mozirje, Prihova 56, 3330 Mozirje, tel.: h.c. (063) 833-011. Tisk: GRAFIKA GRACER Celje

DOPUSTNA NAGRADNA KRIŽANKA 2000

Elkroj v mesecu juliju	E	Resa, tudi žen. ime	Veliko afriško jezero	Dvořak A	Enaki črki	Jajčece	Demonstracija	Rimsko 600	Italija	Velika športna dvorana	Vsem lep in prijeten dopust
Vrsta oddiha											Veliko potniško letališče
.....in ostrivec									Enaki črki ----- Samojedi		
Redkejša italijansko moško ime					Urška Marol			Odposlanke Domača reka			
Človek Z velikimi očmi					Izdovalec iz lodna Časopisna tiraža						
Janez Albreht			Hrvaški Petrol Estonski pevec				Kvartaš. kontra Revščina			Poljska Romunija	
Švedska		Zaimek Kisik				Kokošja noga Levak					
Strel iz vogala pri nogometu				Kevdri Prislov kraja						Radij Zanos elan	
Rimsko 1		Posoda Srbski nogomet klub							Petra Toš Genova		
Doboj			Indonez. otok 18 črka					Nova Gorica Marija z Jezusom			Prvi računalnik
Cerkvene svečanosti							Brazilski nogometaš Mizarsko lepilo				
3,14			Hrvaški zgodovinar Meta Menart						Števnik Združena Arab.rep.		
Nemško mesto (katedrala)				Sibirska reka	Otočje med Aljasko in Kamčatko						
Moško ime Simeon					Rešeta Nula ničla					Avstrija Španija	
Naša in sbohrv. črka			Ameriška igralka Derek			Ovčji samec					

Srečne nagrajenke iz prejšnje šetvilke KROJA so:

1. nagrada:	Olga BLEKAČ	10.000,00 SIT
2. nagrada:	Marija OPRČAN	8.000,00 SIT
3. nagrada:	Zora ŠTRUCL	5.000,00 SIT

Celje - skladišče
D-Per

192/2000

5000008780,1

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

Elkroj

CARICK